

USTAWA z dnia .....

PRAWO GEODEZYJNE

Dział I - GEODEZJA

Rozdział 1 - Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa reguluje sprawy dotyczące:

1. Służby Geodezyjnej;
2. Krajowego Rejestru Geodezyjnego;
3. krajowego systemu informacji geograficznej,
4. państwowego zasobu geodezyjnego;
5. inwentaryzacji i ewidencji obiektów uzbrojenia terenu;
6. prac geodezyjnych i geodezyjno-prawnych;
7. zasad wykonywania zawodu geodety i geodety licencjonowanego;
8. samorządu zawodowego geodetów licencjonowanych;
9. numeracji porządkowej nieruchomości w miejscowościach.

Art. 2.

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1. pracach geodezyjnych - rozumie się przez to projektowanie i wykonywanie pomiarów geodezyjnych, wykonywanie zdjęć fotogrametrycznych i teledetekcyjnych dla celów pomiarowych i interpretacyjnych, dokonywanie obliczeń, sporządzanie i przetwarzanie dokumentacji geodezyjnej, zakładanie i aktualizację baz danych krajowego systemu informacji geograficznej, obiektów uzbrojenia terenu, pomiary i opracowania fotogrametryczne i teledetekcyjne, zakładanie i pomiar osnów geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych związane z realizacją zadań w dziedzinie geodezji, a w szczególności czynności techniczne związane z geodezyjną obsługą inwestycji, monitorowaniem, pomiarami i dokumentowaniem przemieszczeń i odkształceń budowli i konstrukcji oraz inne prace służące lokalizowaniu informacji w przestrzeni, w oparciu o jednolity dla kraju system odniesień przestrzennych,
2. pracach geodezyjno – prawnych - rozumie się przez to wykonywanie czynności związanych z rozgraniczaniem, podziałem, podziałem i scalaniem działek oraz scalaniem i wymianą gruntów, ustalaniem linii granicznych brzegu wód, geodezyjnym ustaleniem przebiegu linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu lub zasadach zagospodarowania w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, wznawiania znaków granicznych, wykonywanie dokumentacji do celów prawnych oraz dokonywanie odpowiednich wpisów w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym,
3. osnowach geodezyjnych - rozumie się przez to usystematyzowany zbiór punktów w terenie, dla których w oparciu o pomiary geodezyjne określono matematycznie ich wzajemne położenie i dokładność usytuowania i które służą jako odniesienie dla prac geodezyjnych;
4. osnowach grawimetrycznych - rozumie się przez to usystematyzowany zbiór punktów w terenie, dla których w oparciu o pomiary grawimetryczne określono matematycznie przyspieszenie siły ciężkości i jego dokładność i które służą jako odniesienie dla pomiarów grawimetrycznych,
5. osnowach magnetycznych - rozumie się przez to usystematyzowany zbiór punktów w terenie, dla których w oparciu o pomiary magnetyczne określono składowe natężenia pola magnetycznego i ich dokładność, które służą do wyznaczania rozkładu pola magnetycznego, w tym deklinacji magnetycznej;
6. znakach geodezyjnych - rozumie się przez to znaki z trwałego materiału, określające położenie punktów osnowy geodezyjnej, grawimetrycznej lub magnetycznej,
7. sieci stacji permanentnych - rozumie się przez to zbiór punktów w terenie, na których prowadzone są ciągłe, pozycyjne obserwacje satelitarne i które służą do dowiązania państwowego systemu odniesień przestrzennych do systemów międzynarodowych;
8. aktywnej sieci geodezyjnej – rozumie się przez to urzędowy system odniesień przestrzennych dla różnicowych pomiarów wykonywanych technikami satelitarnymi,

9. terenach zamkniętych - rozumie się przez to tereny niezbędne dla potrzeb obronności lub bezpieczeństwa państwa
10. Krajowym Rejestrze Geodezyjnym – rozumie się przez to jednolitą, systematycznie aktualizowaną dla całego kraju przestrzenną bazę danych o działkach, budynkach i lokalach, ich właścicielach oraz ograniczonych prawach rzeczowych i obciążeniach tych działek, hipotekach, zawierającą informacje zawarte dotychczas w księgach wieczystych i ewidencji gruntów i budynków;
11. założenie Krajowego Rejestru Geodezyjnego - rozumie się przez to zespół kompleksowych działań technicznych, organizacyjnych, administracyjnych i informatycznych, polegających na modyfikacji lub uzupełnianiu ewidencji gruntów i budynków, dokonaniu uzgodnień i synchronizacji z Księgami Wieczystymi oraz utworzeniu pełnego zakresu informacyjnego wymaganego dla Krajowego Rejestru Geodezyjnego, podejmowanych w celu utworzenia tego Rejestru,
12. działce - rozumie się przez to ciągły obszar gruntu, jednorodny pod względem prawnym, wydzielony z otoczenia za pomocą granicy.
13. granicy - rozumie się przez to linię prostą łączącą punkty graniczne.
14. punktach granicznych - rozumie się przez to punkty o ustalonym matematycznie i dokumentacyjnie położeniu;
15. znakach granicznych - rozumie się przez to trwale zaznaczone punkty załamania granic działek, uznane przez właścicieli i przekazane im do ochrony;
16. budynku - rozumie się przez to obiekt budowlany, który jest budynkiem w rozumieniu standardowej klasyfikacji i nomenklatury, wprowadzonych na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej
17. lokalu - rozumie się przez to samodzielny lokal mieszkalny lub lokal o innym przeznaczeniu, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali;
18. urzędowych rejestrach - rozumie się przez to sporządzony przez organ władzy państwowej lub inny upoważniony podmiot na podstawie delegacji ustawowej, uporządkowany zbiór danych wraz z określeniem ich cech i właściwości, prawnie obowiązujący na obszarze kraju;
19. obiektach uzbrojenia technicznego terenu - rozumie się przez to wszelkiego rodzaju nadziemne, naziemne i podziemne budowle i urządzenia a także przewody, w szczególności wodociągowe, kanalizacyjne, gazowe, ciepłne, telekomunikacyjne, elektroenergetyczne;
20. krajowym systemie informacji geograficznej - rozumie się przez to zespół współdziałających referencyjnych rejestrów urzędowych wraz z infrastrukturą teleinformatyczną i wyposażeniem
21. informacji przestrzennej - rozumie się przez to informację bezpośrednio lub pośrednio odniesioną do określonego miejsca lub obszaru geograficznego
22. krajowej infrastrukturze informacji przestrzennej – rozumie się przez to polską część europejskiej infrastruktury informacji przestrzennej, którą stanowi zespół środków prawnych, organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych, umożliwiających elektroniczny dostęp do danych przestrzennych i związanych z nimi usług, przy uwzględnieniu danych zawartych w krajowym systemie informacji geograficznej oraz innych danych znajdujących się poza tym systemem;
23. państwowym zasobie geodezyjnym - rozumie się przez to zbiór materiałów źródłowych dla założenia i prowadzenia oraz dokumenty i bazy danych urzędowych rejestrów oraz infrastrukturę teleinformatyczną i techniczną oraz wyposażenie do jego prowadzenia,
24. prowadzeniu państwowego zasobu geodezyjnego - rozumie się przez to gromadzenie, aktualizację, przechowywanie i zabezpieczanie, utrzymywanie w gotowości użytkowej oraz udostępnianie, w tym również za pomocą infrastruktury teleinformatycznej, przetwarzanie w celu udostępnienia, a także włączanie i wyłączanie materiałów i baz danych zasobu;
25. standardach zawodowych - rozumie się przez to normy techniczno-organizacyjne obejmujące zbiór wskazań, zaleceń lub wyjaśnień, dotyczących technologii i procedur wykonywania prac geodezyjnych i geodezyjno-prawnych oraz prowadzenia państwowego zasobu geodezyjnego i krajowego systemu informacji geograficznej.

Art. 3.

1. Podstawę do wykonania prac geodezyjnych stanowią osnowy geodezyjne opracowane i funkcjonujące w państwowym systemie odniesień przestrzennych oraz aktywna sieć geodezyjna;

2. Główny Geodeta Kraju zapewnia powiązanie państwowego systemu odniesień przestrzennych z międzynarodowymi systemami odniesień, a także prowadzi sieć stacji permanentnych oraz centra zarządzania wraz z infrastrukturą stacji referencyjnych aktywnej sieci geodezyjnej.
3. Organy administracji publicznej stosują państwowy system odniesień przestrzennych;
4. Osnowy geodezyjne oraz aktywną sieć geodezyjną zakłada się i aktualizuje dla obszaru całego kraju;
5. Osnowy geodezyjne oraz aktywna sieć geodezyjna stanowią składnik majątku Skarbu Państwa;
6. Projekty osnów geodezyjnych są zatwierdzane przez:
  - 1) Głównego Geodetę Kraju – w zakresie osnów podstawowych;
  - 2) kierowników delegatur – w zakresie osnów szczegółowych;
7. Przepisy ust. 4 do 6 pkt 1 stosuje się odpowiednio do osnów grawimetrycznych i magnetycznych;
8. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, państwowy system odniesień przestrzennych obowiązujący na terenie całego kraju, uwzględniając jego parametry techniczne oraz warunki stosowania.

Art. 4.

1. Koszty zakładania, modernizowania, utrzymania sieci stacji permanentnych, aktywnej sieci geodezyjnej oraz osnów geodezyjnych, prowadzenia Krajowego Rejestru Geodezyjnego, budowy i utrzymania bazy danych ogólnogeograficznych, topograficznej bazy danych, a także funkcjonowania krajowego systemu informacji geograficznej, pokrywa się z budżetu państwa z zastrzeżeniem ust.2.
2. Koszty, o których mowa w ust. 1 obciążają budżety jednostek samorządu terytorialnego, właścicieli i zarządców obiektów technicznego uzbrojenia terenu lub innych inwestorów jeśli są w całości lub w części bezpośrednią konsekwencją zamierzonego przez nich realizowania inwestycji lub zadań własnych wymagających zakładania, modernizacji lub utrzymania wymienionych w ust 1 elementów krajowego systemu informacji geograficznej.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 mogą być finansowane ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub pozyskanych w wyniku partnerstwa publiczno-prywatnego.

Art. 5.

1. Teren zamknięty jest ustalany i znoszony w drodze decyzji przez właściwego ministra w odniesieniu do obszaru, na którym wykonuje on zadania związane z obronnością lub bezpieczeństwem państwa.
2. Do decyzji, o której mowa w ust. 1, Kodeks postępowania administracyjnego nie ma zastosowania.
3. Decyzja, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności, na podstawie danych Krajowego Rejestru Geodezyjnego, przebieg granic terenu zamkniętego, a także klauzule tajności informacji geodezyjnych i kartograficznych dotyczących obiektów położonych w granicach terenu zamkniętego.
4. Organ, o którym mowa w ust. 1, doręcza niezwłocznie właściwemu kierownikowi delegatury informację o ustaleniu lub zniesieniu terenu zamkniętego, w szczególności nazwę gminy (gmin), oznaczenia obrębów i numery działek ewidencyjnych.
5. Właściwi ministrowie zawiadamiają niezwłocznie Głównego Geodetę Kraju o ustaleniu lub zniesieniu terenu zamkniętego, załączając kopię decyzji, o której mowa w ust. 1, oraz informację o przebiegu granic, przedstawioną na mapie w odpowiedniej skali.
6. Nadzór nad pracami geodezyjnymi i kartograficznymi oraz przekazywanie danych do Krajowego Rejestru Geodezyjnego na terenach zamkniętych, należy do zadań właściwych ministrów.
7. W przypadku wydania decyzji o zniesieniu terenu zamkniętego, właściwy minister jest obowiązany, w terminie 6 miesięcy od dnia wydania decyzji przekazać właściwym organom Służby Geodezyjnej skompletowane i uporządkowane dane źródłowe dla Krajowego Rejestru Geodezyjnego, a do państwowego zasobu geodezyjnego posiadającą dokumentację geodezyjną i kartograficzną byłego terenu zamkniętego.
8. Zainteresowane organy administracji publicznej i sądy, mogą zwracać się do Głównego Geodety Kraju z wnioskiem o udostępnienie informacji, o których mowa w ust. 5.
9. Prace geodezyjne niezbędne dla realizacji zadań związanych z obronnością państwa nadzoruje Minister Obrony Narodowej.

10. Na terenach zamkniętych prace geodezyjne z zastrzeżeniem art. 57 mogą być wykonywane tylko przez wykonawców działających na zlecenie organów, które wydały decyzję o zamknięciu terenu lub za ich zgodą.
11. Przepisów ust. 10 nie stosuje się do wykonywania na zlecenie organów Służby Geodezyjnej prac dotyczących bazy danych topograficznych oraz fotogrametrycznych zdjęć lotniczych.
12. Minister Obrony Narodowej i organy Służby Geodezyjnej współdziałają przy tworzeniu i wymianie materiałów geodezyjnych niezbędnych do realizacji ich zadań. Działania organów Służby Geodezyjnej w tym zakresie koordynuje Główny Geodeta Kraju.
13. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) sposób kompletowania, porządkowania i przekazywania dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej oraz wyników prac geodezyjnych dotyczących byłego terenu zamkniętego do państwowego zasobu geodezyjnego,
  - 2) sposób kompletowania i porządkowania, a także przekazywania baz danych byłego terenu zamkniętego odpowiednim organom Służby Geodezyjnej,
  - 3) rodzaje materiałów geodezyjnych, które ze względu na ochronę interesów państwa lub interesu społecznego oznacza się klauzulą „poufne”,- uwzględniając potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa oraz ochrony informacji niejawnych w geodezji i kartografii, a także standardy organizacyjne i techniczne w geodezji i kartografii.
14. Minister właściwy do spraw administracji publicznej w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej oraz ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób przedstawiania w jawnych materiałach kartograficznych, fotogrametrycznych i informatycznych bazach danych krajowego systemu informacji geograficznej, terenów zamkniętych, na których znajdują się obiekty, o których informacjom właściwe organy nadały klauzulę tajności, uwzględniając potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.
15. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) rodzaje prac geodezyjnych niezbędnych do realizacji zadań związanych z obronnością państwa,
  - 2) szczegółowe zasady współdziałania w zakresie wykonywania prac geodezyjnych między Ministrem Obrony Narodowej i organami Służby Geodezyjnej,
  - 3) szczegółowy sposób wzajemnej wymiany danych geodezyjnych między Ministrem Obrony Narodowej i organami Służby Geodezyjnej- uwzględniając konieczność utrzymania w aktualności materiałów kartograficznych niezbędnych dla obronności i bezpieczeństwa państwa oraz minimalizację kosztów wykonywania prac geodezyjnych przez organy Służby Geodezyjnej.

Rozdział 2 - Służba Geodezyjna

Art. 6.

1. Centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach geodezji jest Główny Geodeta Kraju w randze podsekretarza stanu.
2. Głównego Geodetę Kraju powołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej. Prezes Rady Ministrów odwołuje Głównego Geodetę Kraju.
3. Nadzór nad Głównym Geodetą Kraju sprawuje minister właściwy do spraw administracji publicznej.
4. Główny Geodeta Kraju jest Prezesem Głównego Urzędu Geodezji i wykonuje swoje zadania przy pomocy Głównego Urzędu Geodezji i jego delegatur.
5. Szczegółową strukturę organizacyjną Głównego Urzędu Geodezji i jego delegatur określa statut nadany przez Prezesa Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia.
6. Organizację wewnętrzną i szczegółowy zakres zadań Głównego Urzędu Geodezji i jego delegatur określa Główny Geodeta Kraju w regulaminie organizacyjnym.

Art. 7.

1. Służbę Geodezyjną stanowią:
  - 1) Główny Geodeta Kraju,
  - 2) kierownicy delegatur,
  - 3) marszałkowie,

- 4) starostowie,
- 5) geodeci licencjonowani,
2. Zadania Służby Geodezyjnej są zadaniami z zakresu administracji rządowej, za wyjątkiem zadań wymienionych w art. 13 ust 2, 4, 7 i 8 oraz w art. 15 ust. 2 do 5, które są zadaniami z zakresu administracji samorządowej.

Art. 8.

1. Do zadań Służby Geodezyjnej należy realizacja polityki państwa dotyczącej geodezji, a w przypadku organów wymienionych w ust.1 pkt 1 i 2 również kontrolowanie urzędów, instytucji publicznych i przedsiębiorców w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących geodezji.
2. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi w drodze rozporządzenia sposób, tryb i szczegółowy zakres przeprowadzania przez Głównego Geodetę Kraju geodezyjnej kontroli urzędów i instytucji publicznych w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących geodezji, uwzględniając obowiązki i uprawnienia podmiotów kontrolowanych.

Art. 9.

1. Główny Geodeta Kraju wykonuje zadania i kompetencje Służby Geodezyjnej, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych organów.
2. Główny Geodeta Kraju wykonuje w szczególności następujące zadania:
  - 1) nadzoruje realizację zadań w zakresie administracji publicznej w dziedzinie geodezji, a także kontroluje wykonywanie zadań przez pozostałe organy Służby Geodezyjnej,
  - 2) koordynuje wykonywanie przez organy Służby Geodezyjnej zadań o znaczeniu ogólnokrajowym,
  - 3) koordynuje tworzenie krajowej infrastruktury informacji przestrzennej,
  - 4) uczestniczy w tworzeniu krajowej infrastruktury informacji przestrzennej w zakresie krajowego systemu informacji geograficznej,
  - 5) zakłada, modernizuje i utrzymuje podstawowe osnowy geodezyjne, grawimetryczne i magnetyczne oraz aktywną sieć geodezyjną,
  - 6) nadzoruje stosowanie państwowego systemu odniesień przestrzennych,
  - 7) w celu realizacji zadań ogólnopaństwowych oraz dla zaspokojenia innych potrzeb administracji publicznej, współdziała w tworzeniu i koordynuje wykonanie:
    - a) fotogrametrycznych zdjęć powierzchni kraju,
    - b) opracowań fotogrametrycznych,
    - c) topograficznej bazy danych,
  - 8) współdziała w zakładaniu i nadzoruje prowadzenie Krajowego Rejestru Geodezyjnego,
  - 9) zapewnia środki finansowe na prowadzenie Krajowego Rejestru Geodezyjnego,
  - 10) prowadzi sprawy związane z nazewnictwem geograficznym, w tym państwowy rejestr nazw geograficznych,
  - 11) prowadzi państwowy rejestr granic oraz powierzchni jednostek podziału terytorialnego kraju,
  - 12) prowadzi krajowy system informacji geograficznej, a w szczególności zakłada i utrzymuje urzędowe bazy danych ogólnogeograficznych,
  - 13) opracowuje zasady organizacyjne i techniczne prowadzenia państwowego zasobu geodezyjnego
  - 14) dysponuje środkami finansowymi określonymi w ustawie budżetowej państwa przyznanymi na zadania geodezji,
  - 15) prowadzi i utrzymuje system metadanych
  - 16) prowadzi centralny rejestr osób posiadających prawo wykonywania zawodu i geodetów licencjonowanych,
  - 17) inicjuje prace naukowe i badawczo-rozwojowe w zakresie standardów zawodowych oraz zastosowania metod informatycznych, teledetekcyjnych, fotogrametrycznych i satelitarnych w dziedzinie geodezji,
  - 18) współpracuje z Polskim Komitetem Normalizacji w sprawach związanych z działalnością normalizacyjną w dziedzinie geodezji, oraz związaną z rejestrami urzędowymi,
  - 19) opracowuje i wydaje standardy zawodowe obowiązujące w geodezji,
  - 20) współpracuje z samorządami zawodowymi i gospodarczymi oraz stowarzyszeniami geodetów, kartografów i rzeczoznawców majątkowych, a także innymi

- wyspecjalizowanymi w dziedzinie geodezji instytucjami i organizacjami krajowymi, regionalnymi i międzynarodowymi, a także organami i urzędami innych krajów działających w zakresie geodezji,
- 21) prowadzi sprawy związane z ochroną informacji niejawnych w zakresie geodezji,
  - 22) nadzoruje, kontroluje i koordynuje wykonywanie przez marszałków, kierowników delegatur, geodetów licencjonowanych i starostów zadań w dziedzinie geodezji,
  - 23) współdziała z organami kontroli państwowej,
  - 24) rozpatruje skargi dotyczące realizacji zadań wykonywanych przez organy Służby Geodezyjnej wymienione w art. 7 ust. 1 pkt 2-5,
3. Główny Geodeta Kraju sprawuje nadzór nad opracowaniami fotogrametrycznymi lub teledetekcyjnymi powstałymi w związku z wykonywaniem zdjęć lotniczych lub obrazów satelitarnych terytorium państwa finansowanych ze środków publicznych.
    - 1) Wykonawca zdjęć, o których mowa w ust.2 przekazuje Głównemu Geodecie Kraju zestaw standaryzowanych informacji o planowanych lub wykonanych zdjęciach w celu dokonania oceny przydatności tych zdjęć dla państwowego zasobu geodezyjnego,
    - 2) Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, wymogi techniczne stawiane fotogrametrycznym i teledetekcyjnym zdjęciom lotniczym oraz obrazom satelitarnym oraz zestaw standaryzowanych informacji niezbędnych dla dokonania oceny przydatności tych zdjęć dla państwowego zasobu geodezyjnego.
  4. Główny Geodeta Kraju, w rozumieniu art. 7 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, jest administratorem danych Krajowego Rejestru Geodezyjnego dla obszaru całego kraju.
  5. Główny Geodeta Kraju zapewnia bezpieczeństwo Krajowego Rejestru Geodezyjnego w szczególności ochronę danych przed nieuprawnionym dostępem osób trzecich, zniszczeniem lub utratą.
  6. Główny Geodeta Kraju jest, w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, organem:
    - 1) pierwszej instancji w sprawach określonych w ustawie,
    - 2) wyższego stopnia w stosunku do kierowników delegatur,

Art. 10.

1. Główny Geodeta Kraju może powoływać organy opiniodawcze i doradcze.
2. Główny Geodeta Kraju określa skład osobowy i pokrywa koszty działania organów, o których mowa w ust. 1.
3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb powoływania oraz tryb i zakres działania organów opiniodawczych i doradczych Głównego Geodety Kraju, mając na uwadze konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu przedstawianych przez nie opracowań.

Art. 11.

1. Kierownik delegatury jest, w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, organem pierwszej instancji w sprawach dotyczących Krajowego Rejestru Geodezyjnego;
2. Kierownik delegatury wykonuje zadania z zakresu administracji rządowej dotyczące :
  - 1) prowadzenia Krajowego Rejestru Geodezyjnego;
  - 2) zakładania i utrzymywania szczegółowych osnów geodezyjnych;
  - 3) prowadzenie państwowego zasobu geodezyjnego w zakresie działania delegatury,
  - 4) zapewnienia ochrony znaków geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych;
  - 5) prowadzenia i udostępniania danych dla państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa w zakresie dotyczącym swojego obszaru działania;
  - 6) udostępniania informacji oraz sporządzania i wydawania urzędowych dokumentów z Krajowego Rejestru Geodezyjnego;
  - 7) prowadzi rejestr cen transakcyjnych działek, budynków i lokali,
  - 8) współdziałanie z organami gminy w tworzeniu i utrzymaniu w aktualności bazy adresowej z obszaru gminy powiązanej z Krajowym Rejestrem Geodezyjnym.

3. Kierownik delegatury jest administratorem, w rozumieniu art. 7 pkt. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, danych Krajowego Rejestru Geodezyjnego dla obszaru swojego działania,

Art. 12.

Kierownik delegatury jest powoływany i odwoływany przez Głównego Geodetę Kraju.

Art. 13.

1. Marszałek województwa wykonuje zadania Służby Geodezyjnej przy pomocy geodety województwa.
2. Marszałek województwa przy pomocy geodety województwa wykonuje w szczególności następujące zadania:
  - 1) współdziała z Głównym Geodetą Kraju w tworzeniu krajowego systemu informacji geograficznej;
  - 2) tworzy i prowadzi regionalne systemy informacji przestrzennej w obszarze dotyczącym województwa;
  - 3) uczestniczy w tworzeniu krajowej infrastruktury informacji przestrzennej w zakresie obszaru województwa;
  - 4) ewidencjonuje i prowadzi system metadanych dla obszaru województwa;
  - 5) zleca i nadzoruje wykonywanie prac geodezyjnych na potrzeby województwa w tym szczególnie bazę danych topograficznych, bazy danych tematycznych, opracowań fotogrametrycznych i teledetekcyjnych,
  - 6) zapewniania na obszarze województwa bezpieczeństwa działania krajowego systemu informacji geograficznej oraz ochronę danych tego systemu przed zniszczeniem lub nieuprawnionym użyciem,
  - 7) planuje, koordynuje i zapewnia środki finansowe na prace scaleniowe i wymiany gruntów,

Art.14.

1. Geodeta województwa jest powoływany i odwoływany przez marszałka województwa w uzgodnieniu z Głównym Geodetą Kraju.
2. Główny Geodeta Kraju, w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku przez marszałka, uzgadnia lub zgłasza zastrzeżenia do kandydata na geodetę województwa.
3. Jeżeli Główny Geodeta nie zajmie stanowiska, w terminie określonym w ust. 2 marszałek powołuje i odwołuje geodetę województwa.

Art. 15.

Starosta wykonuje zadania Służby Geodezyjnej, a w szczególności:

- 1) współdziała z marszałkiem w tworzeniu krajowego systemu informacji geograficznej;
- 2) tworzy i prowadzi lokalne systemy informacji przestrzennej w obszarze dotyczącym powiatu;
- 3) integruje i udostępnia bazy danych obiektów uzbrojenia terenu;
- 4) zleca i nadzoruje wykonanie prac geodezyjnych na potrzeby powiatu;

Art. 16.

Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, wymagania kwalifikacyjne, jakim powinni odpowiadać: geodeci województw, kierownicy delegatur, a także osoby, którym powierzono w zastępstwie pełnienie ich obowiązków, a także inne osoby wykonujące zadania organów Służby Geodezyjnej, uwzględniając konieczność posiadania przez nie wykształcenia, doświadczenia zawodowego i kwalifikacji zawodowych odpowiednich do zakresu wykonywanych zadań.

Art. 17

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób, tryb i szczegółowy zakres oraz wzór upoważnienia do przeprowadzenia kontroli urzędów, instytucji publicznych i przedsiębiorców w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących geodezji oraz ich obowiązki i uprawnienia podczas wykonywania kontroli, a także obowiązki i uprawnienia podmiotów kontrolowanych.

Rozdział 3 - Państwowy zasób geodezyjny

Art. 18.

1. Państwowy zasób geodezyjny służy gospodarce narodowej, obronności państwa, nauce, kulturze i potrzebom obywateli.
2. Państwowy zasób geodezyjny stanowią urzędowe rejestry prowadzone dla obszaru całego kraju i obejmują:
  - 1) Państwowy System Odniesień Przestrzennych;

- 2) Państwowy Rejestr Granic i Powierzchni Jednostek Administracyjnego Kraju;
  - 3) Krajowy Rejestr Geodezyjny;
  - 4) Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych;
  - 5) Bazę danych ogólnogeograficznych;
  - 6) Topograficzną bazę danych;
3. Państwowy zasób geodezyjny stanowi własność Skarbu Państwa,
  4. Prowadzenie państwowego zasobu geodezyjnego należy do Głównego Geodety Kraju.

Art. 19.

1. Państwowy zasób geodezyjny stanowi podstawę do tworzenia krajowego systemu informacji geograficznej i innych systemów informacji przestrzennej,
2. Państwowy zasób geodezyjny ma charakter publiczny, tzn. przeglądanie informacji i danych jest ogólnodostępne i bezpłatne, natomiast pobieranie danych jest odpłatne z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Dane i informacje zawarte w państwowym zasobie geodezyjnym dla wykonywania zadań przez podmioty realizujące zadania publiczne oraz na potrzeby nauki i prac badawczo-rozwojowych są udostępniane nieodpłatnie.
4. Do udostępniania informacji i danych mają zastosowanie przepisy szczególne o udostępnianiu informacji niejawnych, ochronie danych osobowych, ochronie baz danych oraz o prawie autorskim i prawach pokrewnych.
5. Opłaty wnoszone na rzecz państwowego zasobu geodezyjnego stanowią przychód budżetu Państwa.
6. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia wysokość opłat za udostępnianie informacji i danych zawartych w państwowym zasobie geodezyjnym, mając na uwadze Dyrektywę UE o ponownym wykorzystaniu informacji publicznych.

Art. 20.

1. Rozpowszechnianie, przetwarzanie i dalsze udostępnianie w celach komercyjnych informacji i danych, zarówno w formie elektronicznej jak przetworzonych do postaci analogowej, stanowiących państwowy zasób geodezyjny wymaga zezwolenia udzielanego przez Głównego Geodetę Kraju.
2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy udostępniania informacji i danych w celu wykonania prac geodezyjnych, geodezyjno-prawnych oraz innych prac wynikających z ustawy, z zachowaniem przepisów wynikających z ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.
3. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się po wniesieniu opłaty, stanowiącej przychód budżetu Państwa.
4. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, zakres i cel wykorzystania informacji i danych oraz tryb i wysokość wnoszenia opłat za zezwolenie na rozpowszechnianie przetwarzanie i dalsze udostępnianie w celach komercyjnych informacji i danych zawartych w państwowym zasobie geodezyjnym.

Art.21.

Dokumenty, materiały, dane i informacje przekazywane do państwowego zasobu geodezyjnego winny spełniać kryteria dokładności, kompletności i jakości wynikające z przepisów określających zasady wykonywania prac geodezyjnych, w szczególności standardów technicznych i organizacyjnych dotyczących geodezji.

Dział II - KRAJOWY REJESTR GEODEZYJNY

Rozdział 1 - Przepisy ogólne

Art. 22.

1. Krajowy Rejestr Geodezyjny jest urzędowym rejestrem prowadzonym w celu rejestracji stanów prawnych i ochrony własności działek, budynków i lokali, dla osób fizycznych i prawnych, stanowiącym zbiory informacji określone ustawą oraz narzędzia do ich przetwarzania i archiwizacji.
2. Krajowy Rejestr Geodezyjny prowadzony jest w systemie informatycznym jako rejestr publiczny powstały z połączenia treści dotychczasowych ksiąg wieczystych oraz ewidencji gruntów i budynków.

Art. 23.

1. Krajowy Rejestr Geodezyjny jest własnością Skarbu Państwa i podlega szczególnej ochronie prawnej.
2. Krajowy Rejestr Geodezyjny prowadzi się dla obszaru całej Polski zgodnie z zakresem Państwowego Rejestru Granic i Powierzchni Jednostek Podziału Terytorialnego Kraju.
3. Krajowy Rejestr Geodezyjny składa się z zapisów dla wszystkich działek bez względu na to czy miały założone księgi wieczyste.
4. Krajowy Rejestr Geodezyjny rejestruje także stan prawny własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego, spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego i prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej.
5. Dane zawarte w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym stanowią podstawę planowania gospodarczego, planowania przestrzennego, ochrony środowiska, wymiaru podatków i świadczeń, statystyki publicznej, gospodarki nieruchomościami oraz ewidencji gospodarstw rolnych i zwierząt gospodarskich.
6. Organy i jednostki organizacyjne realizujące zadania, o których mowa w ust. 5, współdziałają ze Służbą Geodezyjną w zakresie utworzenia i sfinansowania systemu dostępu i wymiany danych między Krajowym Rejestrem Geodezyjnym, a ewidencjami i rejestrami publicznymi prowadzonymi przez te organy i jednostki organizacyjne.

Art. 24.

1. Zawartość Krajowego Rejestru Geodezyjnego dzieli się na:
  - 1) treść jawną i poufną.
  - 2) część tekstową i graficzną.
2. Treść jawna Krajowego Rejestru Geodezyjnego jest powszechnie dostępna za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez ograniczeń.
3. Treść poufna Krajowego Rejestru Geodezyjnego jest dostępna za pomocą środków komunikacji elektronicznej na szyfrowanej stronie internetowej.

Art. 25.

Tylko zapis w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym oraz znaki graniczne o udokumentowanym położeniu rozstrzygają o stanie prawnym własności.

Art. 26.

Przeciwko prawu wynikającemu z zapisu w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym nie można powoływać się na domniemanie prawa wynikającego z posiadania.

Art. 27.

W złą wiarę jest ten, kto wie, że treść Krajowego Rejestru Geodezyjnego jest niezgodna z rzeczywistym stanem prawnym, albo ten, kto z łatwością mógł się o tym dowiedzieć.

Art. 28.

Rękojmia wiary publicznej zapisu w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym nie działa przeciwko:

- 1) prawom obciążającym działkę, budynek, lokal z mocy ustawy, niezależnie od wpisu, służebności osobistej,
- 2) służebności gruntowej,
- 3) stanom faktycznym związanym z przekroczeniem granicy przy wznoszeniu budynku lub innego urządzenia lub budowli.

Art. 29.

1. W razie niezgodności między stanem prawnym działki, budynku, lokalu ujawnionym w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym a rzeczywistym stanem prawnym osoba, której prawo nie jest wpisane lub jest wpisane błędnie albo jest dotknięte wpisem nie istniejącego obciążenia lub ograniczenia, może żądać usunięcia niezgodności.
2. Roszczenie o usunięcie niezgodności może być ujawnione przez ostrzeżenie wpisane przez geodetę licencjonowanego. Do wpisu ostrzeżenia nie jest wymagane uprawdopodobnienie, że roszczenie jest zagrożone.

Art. 30.

1. Ograniczone prawo rzeczowe, ujawnione w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym, ma pierwszeństwo przed takim prawem nie ujawnionym w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym.
2. O pierwszeństwie ograniczonych praw rzeczowych wpisanych do Krajowego Rejestru Geodezyjnego rozstrzyga data wpisów.

Art. 31.

1. Ustanawiając ograniczone prawo rzeczowe, które ma być wpisane do Krajowego Rejestru Geodezyjnego, właściciel może zastrzec pierwszeństwo przed tym prawem lub równe z tym prawem dla innego prawa.

2. Zastrzeżenia można dokonać także po ustanowieniu prawa, za zgodą osoby, której to prawo przysługuje.
3. Do zastrzeżenia pierwszeństwa ograniczonego prawa rzeczowego niezbędny jest wpis w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym.

Art. 32.

Jeżeli przed wpisaniem prawa, dla którego było zastrzeżone pierwszeństwo, zostało wpisane inne prawo, do wpisu prawa z zastrzeżeniem pierwszeństwa nie jest potrzebna zgoda osoby, której to inne prawo przysługuje, chyba że prawo, dla którego zastrzeżono pierwszeństwo, miało być wpisane w szerszym zakresie, niż to wynika z zastrzeżenia pierwszeństwa.

Art. 33.

Przepisy art. 30 do 32 nie naruszają pierwszeństwa ograniczonych praw rzeczowych określonych w przepisach szczególnych.

Art. 34.

1. W wypadkach przewidzianych w przepisach ustawowych w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym, poza prawami rzeczowymi, mogą być ujawnione prawa osobiste i roszczenia.
2. W szczególności mogą być ujawniane:
  - 1) prawo najmu lub dzierżawy, prawo odkupu lub pierwokupu, prawo dożywocia,
  - 2) roszczenie o przeniesienie własności działki lub użytkowania wieczystego albo o ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego; dotyczy to także roszczeń przyszłych i warunkowych,
  - 3) roszczenie wynikające z określenia zarządu lub sposobu korzystania z działki przez współwłaścicieli lub wieczystych użytkowników,
  - 4) roszczenie współwłaścicieli wyłączające uprawnienie do zniesienia współwłasności,
  - 5) wierzytelności banku hipotecznego zabezpieczone hipoteką oraz informacje, że zostały one wpisane do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych, o którym mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych,
  - 6) prawo korzystania z budynku lub pomieszczenia mieszkalnego w oznaczonym czasie w każdym roku, o którym mowa w ustawie z dnia 13 lipca 2000 r. o ochronie nabywców prawa korzystania z budynku lub pomieszczenia mieszkalnego oraz o zmianie ustaw Kodeks cywilny i Kodeks wykroczeń.

Art. 35.

Przez ujawnienie w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym prawo osobiste lub roszczenie uzyskuje skuteczność względem praw nabytych przez czynność prawną po jego ujawnieniu, z wyjątkiem służebności gruntowej albo służebności ustanowionej w związku z przekroczeniem granicy przy wznoszeniu budynku, innego urządzenia lub budowli.

Art. 36.

Równocześnie z wpisem prawa, do którego odnosi się ujawnione w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym roszczenie, wykreśla się z urzędu wpisy praw nabytych po ujawnieniu roszczenia, jeżeli wpisy te są sprzeczne z wpisem prawa, którego roszczenie dotyczyło, albo jeżeli w inny sposób naruszają to prawo.

Art. 37.

1. Roszczenie o przeniesienie własności lub użytkowania wieczystego albo o ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego na działce może być po upływie roku od dnia wpisu w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym wykreślone na jednostronne żądanie właściciela lub wieczystego użytkownika, jeżeli w tym terminie nie wpisano prawa, którego dotyczy roszczenie.
2. Jeżeli uprawniony wykaże przed upływem roku od dnia wpisu, że wystąpił do sądu o przeniesienie lub ustanowienie prawa określonego w ust. 1, bieg terminu do wykreślenia roszczenia liczy się od dnia zakończenia postępowania, jednakże w razie nieuwzględnienia żądania roszczenie może być wykreślone z chwilą zakończenia postępowania.
3. W razie wpisu roszczenia przyszłego lub warunkowego bieg terminu do wykreślenia takiego roszczenia liczy się od dnia, w którym stało się ono wymagalne.

Art. 38.

1. Do pierwszeństwa praw osobistych oraz roszczeń ujawnionych w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym stosuje się odpowiednio przepisy o pierwszeństwie ograniczonych praw rzeczowych.
2. O pierwszeństwie prawa, którego ustanowienie było przedmiotem roszczenia ujawnionego w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym, rozstrzyga data wpisu roszczenia.

Art. 39.

1. Ograniczone prawa rzeczowe obciążające którąkolwiek z połączonych działek obciążają całą działkę utworzoną przez połączenie. Nie wpływa to jednak na dotychczasowy zakres wykonywania użytkowania i służebności.
2. Działki obciążone ograniczonymi prawami rzeczowymi mogą być połączone tylko wtedy, gdy uprawnieni ułożą się co do pierwszeństwa tych praw na działce utworzonej przez połączenie.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do pierwszeństwa praw i roszczeń, o których mowa w art. 35.

Rozdział 2 - Organizacja Krajowego Rejestru Geodezyjnego, zawartość i postępowanie.

Art. 40.

1. Krajowy Rejestr Geodezyjny obejmuje informacje dotyczące stanów prawnych działek, budynków i lokali.
2. Informacje, o których mowa w ust. 1, obejmują, w przypadku:
  - 1) działek - dane o ich położeniu, granicach, powierzchni, rodzajach użytków gruntowych, przeznaczeniu terenów lub zasadach zagospodarowania oraz przebiegu linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu lub zasadach zagospodarowania w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a także oznaczenia ksiąg wieczystych lub zbiorów dokumentów,
  - 2) budynków - dane o ich położeniu, przeznaczeniu, funkcjach użytkowych i powierzchniach oraz ogólne dane techniczne,
  - 3) lokali - dane o ich położeniu, funkcjach użytkowych oraz powierzchniach.
3. W Krajowym Rejestrze Geodezyjnym wykazuje się także:
  - 1) właściciela, a w odniesieniu do gruntów Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego także osoby fizyczne lub prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, w których władaniu znajdują się działki, budynki lub lokale,
  - 2) osoby fizyczne, prawne lub inne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, władające działkami, budynkami lub lokalami ujawnione w ewidencji gruntów i budynków w przypadku gdy w procesie zakładania Krajowego Rejestru Geodezyjnego nie było możliwe ustalenie właściciela,
  - 3) miejsce zamieszkania lub siedzibę, a także dane adresowe oraz numer PESEL lub REGON osób lub jednostek organizacyjnych wymienionych w pkt 1 i 2,
  - 4) informację o wpisaniu do rejestru zabytków,
4. Dane wykazane w ust. 3 pkt 3 stanowią treść poufną Krajowego Rejestru Geodezyjnego,
5. Każda działka, budynek, lokal jest oddzielnym zapisem o niepowtarzalnym w kraju oznaczeniu.
6. W zapisie prowadzonym dla działki, w której własność lokali została wyodrębniona, wpisuje się sposób zarządu tą działką określony w umowie, a w razie nieujawnienia domniemywa się sposób zarządu wynikający z ustawy.

Art. 41.

1. Zapis w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym posiada pięć okien :
  - 1) Pierwsze „Dane o działce” zawiera:
    - a) numer działki,
    - b) identyfikator działki, budynku, lokalu;
    - c) adres działki, budynku, lokalu;
    - d) powierzchnię działki oraz rodzaj użytków gruntowych,
    - e) informację o sposobie oznakowania granic;
    - f) opis budynków, ich przeznaczenia, funkcji i powierzchni użytkowych i ogólnych danych technicznych;
    - g) opis lokali, ich położenia, funkcji i powierzchni użytkowych,
    - h) wpisy praw związanych z własnością;
    - i) informacje o wpisaniu do rejestru zabytków oraz terenach zamkniętych;
  - 2) Drugie „Własność” zawiera wpisy dotyczące własności i użytkowania wieczystego wraz z miejscem zamieszkania i numer PESEL dla osób fizycznych lub siedziby i numer REGON dla osób prawnych,
  - 3) Trzecie „Ograniczenia i roszczenia” zawiera wpisy dotyczące ograniczeń w

- rozporządzaniu prawem oraz wpisy innych praw i roszczeń, z wyjątkiem roszczeń dotyczących hipotek,
- 4) Czwarte „Hipoteki” zawiera wpisy dotyczące hipotek.
  - 5) Piąte „Mapa” zawiera mapę geodezyjno-prawną działki, której treść stanowią znaki graniczne, granice oraz dane geodezyjne jej dotyczące : współrzędne załamania granic, długość granic i powierzchnie użytków gruntowych.
2. Zapis dla ograniczonego prawa rzeczowego posiada pięć okien, z których:
- 1) Pierwsze „Dane o budynku” zawiera numer zapisu wieczystego, oznaczenie i adres lokalu, domu jednorodzinnego jego wartość oraz oznaczenie geodezyjne działki, z którą jest związany,
  - 2) Drugie „Ograniczone prawo rzeczowe” zawiera dane osoby, której przysługuje własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego lub prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej oraz jej adres miejsca pobytu stałego,
  - 3) Trzecie „Ograniczenia w rozporządzaniu prawem” zawiera wpisy ograniczeń w rozporządzaniu prawem oraz wpisy innych praw i roszczeń, z wyjątkiem roszczeń dotyczących hipotek,
  - 4) Czwarte „Hipoteki” zawiera wpisy dotyczące hipotek.
  - 5) Piąte „Rzuty poziome” zawiera rzut poziomy kondygnacji.
3. Część tekstową Krajowego Rejestru Geodezyjnego stanowią okna od pierwszego do czwartego.
4. Część graficzną Krajowego Rejestru Geodezyjnego stanowi okno piąte.
5. Treść poufna Krajowego Rejestru Geodezyjnego zawarta jest w podoknach okna drugiego i piątego.
6. Treść poufna podokna drugiego zawiera:
- 1) adres miejsca pobytu stałego osób fizycznych lub siedzibę osób prawnych;
  - 2) ceny transakcyjne działek, budynków, lokali z rynku pierwotnego i wtórnego;
7. Treść poufna podokna piątego zawiera dane geodezyjne działki: współrzędne załamania granic, długość granic, powierzchnie użytków gruntowych i klas bonitacyjnych.

Art. 42.

1. Wpisów w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym dokonują:
  - 1) prezesi sądów powszechnych w oknie trzecim;
  - 2) kierownicy delegatur w oknie pierwszym i piątym.
  - 3) geodeci licencjonowani w oknach pierwszym i piątym;
  - 4) notariusze w oknach drugim, trzecim i czwartym;
2. Wymienieni w ust. 1 ponoszą cywilną, finansową i dyscyplinarną odpowiedzialność za niedokonanie wpisu oraz za błędy we wpisach których dokonali w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym.

Art. 43.

1. Krajowy Rejestr Geodezyjny jest rejestrem numerycznym i nie prowadzi się przy nim żadnych akt.
2. Treść zapisu wieczystego jednoznacznie definiuje prawo własności nieruchomości, jego ograniczenia i hipotekę w zakresie przedmiotowym i podmiotowym.
3. Dokumenty będące podstawą poszczególnych wpisów przechowują dokonujący tych wpisów zgodnie z obowiązującymi zasadami archiwizacji.

Art. 44.

1. Wpisy do Krajowego Rejestru Geodezyjnego dokonywane są niezwłocznie on-line na sztyfrowanej stronie internetowej przez upoważnione osoby i mają moc prawną od chwili ich dokonania.
2. Każdy wpis zawiera informację kto i kiedy go dokonał i jest potwierdzany za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej systemu teleinformatycznego.

Art. 45.

1. Wpis potrzebny do usunięcia niezgodności między treścią zapisu wieczystego a rzeczywistym stanem prawnym może nastąpić, gdy niezgodność będzie wykazana orzeczeniem sądu powszechnego.
2. Sprostowania oczywistych omyłek dokonują, na wniosek właścicieli, wymienieni w art. 42 ust. 1 w zakresie obsługiwanych okien.

Art. 46.

1. Do wpisu ograniczonego prawa rzeczowego na działce wystarcza dokument obejmujący oświadczenie właściciela o ustanowieniu tego prawa.
2. Do wpisu prawa osobistego lub roszczenia wystarcza dokument obejmujący oświadczenie woli właściciela o ustanowieniu tego prawa albo obejmujący zgodę na wpis roszczenia. Przepis ten stosuje się odpowiednio do wpisu przeniesienia hipoteki i ustępstwa pierwszeństwa; jednakże gdy ustępstwem pierwszeństwa mają być dotknięte prawa innej jeszcze osoby, potrzebny jest także dokument obejmujący zgodę tej osoby.
3. Zgoda na dokonanie wpisu nie może być uzależniona od warunku lub terminu.

Art. 47.

1. Właściciel jest obowiązany, w terminie 14 dni, do ujawnienia swego prawa w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym.
2. Jeżeli osoba trzecia doznała szkody na skutek nieujawnienia prawa własności w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym, właściciel ponosi odpowiedzialność za szkodę powstałą na skutek niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 1.
3. Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego zlecają notariuszowi wpis ostrzeżenia w przypadku powzięcia informacji o każdej zmianie właściciela.

Art. 48.

1. Sąd może wymierzyć właścicielowi grzywnę w celu spowodowania ujawnienia prawa własności i wyznacza odpowiedni termin, nie dłuższy niż 1 miesiąc, do wykonania zaniechanego obowiązku. W razie ujawnienia prawa własności, grzywny nieuiszczone mogą być umorzone w całości lub części.
2. Na postanowienie sądu o nałożeniu grzywny przysługuje zażalenie.

Art. 49.

1. Odpisy z Krajowego Rejestru Geodezyjnego według aktualnego stanu zapisu wydają wymienieni w art.42 ust.1 na żądanie osób, które mają w tym interes prawny.
2. Odpisy z Krajowego Rejestru Geodezyjnego obejmujące wpisy archiwalne wydaje się tylko na żądanie sądu, prokuratora, organu administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego oraz osoby, której wykreślony wpis dotyczył.

Art. 50.

1. Przeglądanie Krajowego Rejestru Geodezyjnego w części jawnej jest bezpłatne.
2. Przeglądanie Krajowego Rejestru Geodezyjnego w części poufnej jest dostępne dla:
  - 1) sądów powszechnych;
  - 2) organów administracji państwowej i samorządowej;
  - 3) notariuszy;
  - 4) geodetów licencjonowanych;
  - 5) rzeczoznawców majątkowych.
3. Pobieranie danych z Krajowego Rejestru Geodezyjnego jest płatne o ile nie regulują tego odrębne ustawy.
4. Wpływy z opłat za pobranie danych z Krajowego Rejestru Geodezyjnego są przychodem budżetu Państwa.

Art. 51.

Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi w drodze rozporządzenia wysokość i sposób poboru opłat za dane z Krajowego Rejestru Geodezyjnego.

Rozdział 3 Zakładanie Krajowego Rejestru Geodezyjnego

Art. 52

1. Założenie Krajowego Rejestru Geodezyjnego dla poszczególnych obrębów zarządza kierownik delegatury. Wybór obrębów następuje w miarę posiadanych środków budżetowych i zapewnionych warunków organizacyjnych i technicznych.
2. Kierownik delegatury podaje do publicznej wiadomości informację o założeniu Krajowego Rejestru Geodezyjnego.
3. Informacje, o których mowa w ust. 2, podlegają wywieszeniu na okres 14 dni na tablicy ogłoszeń w siedzibie delegatury, starostwa powiatowego i właściwego urzędu gminy oraz ogłoszeniu w dzienniku o zasięgu krajowym oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.
4. Każdy, czyjego interesu prawnego dotyczą ustalenia zawarte w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym, może w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia informacji, o której mowa w ust. 3, zgłaszać zarzuty do zapisów Rejestru.
5. O uwzględnieniu lub odrzuceniu zarzutów kierownik delegatury rozstrzyga w drodze decyzji.

6. Do czasu ostatecznego zakończenia postępowania, o którym mowa w ust. 5, w stosunku do gruntów, budynków lub lokali, których dotyczą zarzuty, ustalenia zawarte w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym nie są wiążące.
7. Informację o utworzeniu Krajowego Rejestru Geodezyjnego w miejsce ewidencji gruntów i budynków kierownik delegatury ogłasza w dzienniku urzędowym województwa.
8. Z dniem ukazania się dziennika urzędowego województwa, o którym mowa w ust.7 Krajowy Rejestr Geodezyjny staje się prawną kontynuacją dotychczasowej ewidencji gruntów i budynków oraz następuje zamknięcie operatu ewidencji gruntów i budynków,
9. Zarzuty zgłoszone po terminie określonym w ust. 10 traktuje się jak wnioski o wprowadzenie zmiany w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym.
10. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb zakładania Krajowego Rejestru Geodezyjnego a w szczególności rodzaje, zawartość informacyjną oraz wzory dokumentów i procedury.

Dział III - KRAJOWY SYSTEM INFORMACJI GEOGRAFICZNEJ

Art. 53.

1. Właściwe organy Służby Geodezyjnej prowadzą i aktualizują dla obszaru całego kraju urzędowe rejestry danych przestrzennych w postaci informatycznych baz danych: ogólnogeograficznych, topograficznych, nazw geograficznych, systemu odniesień przestrzennych, gruntów i budynków, granic i powierzchni jednostek podziału terytorialnego kraju w sposób zapewniający spójność poszczególnych elementów informacji odnoszących się do tego samego obiektu i jego położenia.
2. Urzędowe rejestry, o których mowa w ust. 1 stanowią dane referencyjne i podstawę do założenia krajowego systemu informacji geograficznej oraz systemów tematycznej informacji przestrzennej lub innych opracowań.
3. Krajowy system informacji geograficznej stanowi podstawę krajowej infrastruktury informacji przestrzennej, zapewniając jednoznaczną lokalizację i identyfikację obiektów w przestrzeni.
4. Organy Służby Geodezyjnej zapewniają bezpieczeństwo działania krajowego systemu informacji geograficznej oraz ochronę danych tego systemu przed zniszczeniem lub nieuprawnionym dostępem.
5. Organy Służby Geodezyjnej wymienione w art. 7, ust 1, pkt 3 i 4 mogą prowadzić w ramach krajowej infrastruktury informacji przestrzennej regionalne i lokalne systemy informacji przestrzennej, których bazy danych nie stanowią państwowego zasobu geodezyjnego.
6. Organy administracji publicznej, które nie są organami Służby Geodezyjnej mogą tworzyć dostosowane do swoich potrzeb systemy tematycznej informacji przestrzennej, zapewniając ich współdziałanie w ramach krajowej infrastruktury informacji przestrzennej.
7. W tworzeniu i prowadzeniu krajowej infrastruktury informacji przestrzennej mogą uczestniczyć podmioty nie będące organami administracji publicznej.
8. Dane systemów, o których mowa w ust. 5 nie stanowią danych państwowego zasobu geodezyjnego.
9. Organy administracji publicznej zapewniają możliwość powszechnego i nieodpłatnego korzystania z usług elektronicznego wyszukiwania i przeglądania danych udostępnianych w krajowej infrastrukturze informacji przestrzennej.
10. Udostępnianie danych i informacji z krajowego systemu informacji geograficznej jest odpłatne.
11. Przetwarzanie i dalsze udostępnianie w celach komercyjnych danych i informacji zawartych w krajowym systemie informacji geograficznej wymaga uzyskania od właściwego organu Służby Geodezyjnej zezwolenia i wniesienia stosownej opłaty.

Art. 54

1. Organy Służby Geodezyjnej przekazują sobie wzajemnie, nieodpłatnie dane krajowego systemu informacji geograficznej.
2. Organy Służby Geodezyjnej przekazują nieodpłatnie właściwym organom administracji publicznej dane krajowego systemu informacji geograficznej, niezbędne do realizacji zadań przez administrację publiczną oraz związanych z bezpieczeństwem państwa i zapobieganiem sytuacjom kryzysowym, a także na potrzeby nauki i prac badawczo-rozwojowych.

Art. 55

1. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres danych zawartych w krajowym systemie informacji geograficznej,
  - 2) sposób zakładania i prowadzenia krajowego systemu informacji geograficznej przez organy Służby Geodezyjnej,
  - 3) sposób i tryb wymiany danych krajowego systemu informacji geograficznej pomiędzy organami Służby Geodezyjnej,
  - 4) sposób i tryb przekazywania organom administracji publicznej oraz podmiotom nie będącym tymi organami danych z krajowego systemu informacji geograficznej
    - uwzględniając konieczność systematycznego gromadzenia, aktualizowania i udostępniania danych, budowy jednolitego, hierarchicznego, krajowego systemu informacji geograficznej,
2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) sposób i tryb tworzenia i prowadzenia krajowej infrastruktury informacji przestrzennej przez organy administracji publicznej,
  - 2) sposób i tryb uczestniczenia w tworzeniu i prowadzeniu krajowej infrastruktury informacji przestrzennej podmiotów nie będących organami administracji publicznej,
    - uwzględniając rozwój społeczeństwa informacyjnego, konieczność udostępniania danych w sieciach teleinformatycznych, zapewnienie spójności standardów baz danych, a także zadania organów administracji publicznej oraz potrzeby współpracy w ramach Unii Europejskiej.

Dział IV - PRACE GEODEZYJNE I GEODEZYJNO-PRAWNE

Rozdział 1 - Postanowienia ogólne

Art. 56.

Wykonawcami prac geodezyjnych są przedsiębiorcy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, z zastrzeżeniem art. 87.

Art. 57.

Prace geodezyjne na potrzeby obronności lub bezpieczeństwa państwa wykonują jednostki organizacyjne, podległe lub nadzorowane przez Ministra Obrony Narodowej, a w zakresie osadzania, utrzymywania i pomiaru znaków granicznych granicy państwa, jednostki organizacyjne Straży Granicznej, a także wykonawcy prac geodezyjnych działający na zlecenie tych jednostek organizacyjnych, jeżeli wyniki tych prac nie powodują konieczności zaktualizowania danych Krajowego Rejestru Geodezyjnego.

Art. 58.

Wykonawca prac geodezyjnych jest obowiązany zawiadomić kierownika delegatury o podjęciu wykonania prac.

Art. 59.

1. Wykonawca prac geodezyjnych jest w pełni odpowiedzialny za zebrane dane i informacje oraz sporządzone dokumenty i materiały, za ich jakość, zgodność z obowiązującymi standardami i przepisami prawa, a także za jakość techniczną i formalno-prawną materiałów dla zamawiającego.
2. Wykonawca jest uprawniony do przekazania zamawiającemu przeznaczonych dla niego materiałów sygnowanych wyłącznie znakami wykonawcy.
3. W przypadku wykonywania inwentaryzacji powykonawczej budynku wykonawca zobowiązany jest do przekazania wyników pomiarów do Krajowego Rejestru Geodezyjnego prowadzonego przez właściwego kierownika delegatury.

Art. 60..

Jeżeli w trakcie wykonania prac geodezyjnych ich wykonawca stwierdzi zmiany danych Krajowego Rejestru Geodezyjnego, bazy danych topograficznych lub gdy wykona stabilizację osnowy geodezyjnej, a także gdy uzyska dane skutkujące zmianami w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym, bazie danych topograficznych lub założy punkty osnowy szczegółowej wyznaczone w państwowym systemie odniesień przestrzennych, zawiadamia o tym właściwego kierownika delegatury.

Art. 61.

Wykonawcy prac geodezyjnych są obowiązani do zawarcia umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem prac geodezyjnych.

Art. 62.

1. Osoby wykonujące prace geodezyjne i geodezyjno - prawne mają prawo:
  - 1) wstępu na grunt i do obiektów budowlanych oraz dokonywania niezbędnych

- czynności związanych z wykonywanymi pracami,
- 2) umieszczania na gruntach i obiektach budowlanych znaków geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych oraz urządzeń zabezpieczających te znaki,
  - 3) dokonywania przecinek drzew i krzewów, niezbędnych do wykonania prac geodezyjnych,
  - 4) umieszczania na gruntach i obiektach budowlanych infrastruktury sieci stacji referencyjnych i permanentnych,
  - 5) ochrony policji w przypadku utrudniania, przez właścicieli, zarządców terenów lub inne osoby wykonywania czynności służbowych.
2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, nie naruszają:
- 1) przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, o ochronie środowiska, o lasach i o drogach publicznych,
  - 2) przywilejów i immunitetów przysługujących obcym przedstawicielstwom dyplomatycznym, misjom specjalnym i urzędom konsularnym, a także członkom ich personelu oraz innym osobom korzystającym z przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.
3. Osoby wykonujące prace geodezyjne, na żądanie właściciela lub innej osoby władającej terenem, na którym prace te są prowadzone, są obowiązane okazać dokument potwierdzający prawo wykonywania zawodu.

Art. 63.

Właściciel lub inna osoba władająca terenem, na którym są prowadzone prace geodezyjne, są obowiązani umożliwić wykonawcom prac geodezyjnych i geodezyjno-prawnych wykonanie czynności określonych w art. 62 ust 1 pkt 1 - 3

Art. 64.

1. Znaki graniczne, znaki geodezyjne, urządzenia zabezpieczające te znaki oraz infrastruktura sieci stacji permanentnych i referencyjnych podlegają ochronie.
2. W miarę potrzeby może być wydzielony na gruncie, za słusznym odszkodowaniem, obszar niezbędny do ochrony znaku geodezyjnego, oraz infrastruktury sieci stacji permanentnych i referencyjnych. Na obszarze tym nie mogą być wykonywane czynności, które zagrażałyby znakowi geodezyjnemu, oraz infrastrukturze sieci stacji permanentnych i referencyjnych.
3. Właściciel lub inna osoba władająca nieruchomością, na której znajdują się znaki geodezyjne, urządzenia zabezpieczające te znaki, oraz infrastruktura sieci stacji permanentnych i referencyjnych, są obowiązani:
  - 1) nie dokonywać czynności powodujących ich zniszczenie, uszkodzenie lub przemieszczenie,
  - 2) niezwłocznie zawiadomić właściwego kierownika delegatury o ich zniszczeniu, uszkodzeniu, przemieszczeniu
4. Właściciele lub użytkownicy wieczysti są obowiązani do ochrony swoich znaków granicznych.
5. Przepis ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do znaków grawimetrycznych i magnetycznych.

Art. 65.

1. Szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem prac geodezyjnych i geodezyjno prawnych, podlegają naprawieniu na zasadach prawa cywilnego.
2. W razie ograniczenia korzystania z nieruchomości przy wykonywaniu czynności określonych w art 62 ust 1 pkt 2 do 3, właścicielowi lub innej osobie władającej nieruchomości przysługuje odszkodowanie.

Art. 66.

1. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi w drodze rozporządzenia:
  - 1) sposób i tryb ochrony znaków, geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych oraz rodzaje znaków niepodlegających ochronie, z uwzględnieniem zadań, obowiązków i praw podmiotów biorących udział w czynnościach związanych z ochroną tych znaków;
  - 2) w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, rodzaje prac geodezyjnych mających znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa państwa oraz szczegółowe zasady współdziałania Służby Geodezyjnej z jednostką organizacyjną Sztabu Generalnego Wojska Polskiego właściwą w sprawach geodezji, w zakresie wykonania tych prac, a także wzajemnego przekazywania materiałów, uwzględniając potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa oraz potrzeby administracji publicznej;

- 3) standardy zawodowe w zakresie geodezji, mając na celu zapewnienie jednolitości i spójności opracowań geodezyjno-prawnych i geodezyjnych;
2. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi w drodze rozporządzenia sposób ewidencjonowania przez Służbę Geodezyjną przebiegu granic i powierzchni jednostek podziału terytorialnego państwa, mając na uwadze konieczność zapewnienia aktualnych urzędowych informacji o przebiegu granic i powierzchni tych jednostek.
3. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej określi w drodze rozporządzenia sposób wykazywania w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym danych odnoszących się do gruntów, budynków i lokali, znajdujących się na terenach zamkniętych.
4. Minister właściwy do spraw administracji publicznej w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia rodzaje materiałów geodezyjnych, które ze względu na ochronę interesów państwa oznacza się klauzulą „poufne”, uwzględniając przy tym potrzeby ochrony informacji niejawnych w działalności geodezyjnej.
5. Ilekroć właściwy minister lub kierownik urzędu centralnego określa, na podstawie przepisów odrębnych, sposób wykonywania specjalistycznych prac geodezyjno-prawnych i prac geodezyjnych, niezbędnych dla realizacji jego zadań, określenie to następuje po zasięgnięciu opinii Głównego Geodety Kraju.

Rozdział 2 - Rozgraniczanie działek

Art. 67.

1. Rozgraniczenie działek ma na celu ustalenie przebiegu jej granic przez określenie położenia punktów i linii granicznych, utrwalenie tych punktów znakami granicznymi oraz sporządzenie odpowiednich dokumentów.
2. Rozgraniczeniu podlegają, w miarę potrzeby, wszystkie albo niektóre granice określonej działki z przyległymi działkami.
3. Rozgraniczenia działek dokonują geodeci licencjonowani oraz, w wypadkach określonych w ustawie, sądy.
4. Rozgraniczenie działek przeprowadza się na wniosek i koszt osoby, która ma w tym interes prawny lub z urzędu,
5. Postępowanie o rozgraniczenie nieruchomości przeprowadza się z urzędu przy scaleniu gruntów, a także jeżeli jest brak wniosku strony, a potrzeby gospodarki narodowej lub interes społeczny uzasadniają przeprowadzenie rozgraniczenia. Decyzję o rozgraniczeniu z urzędu podejmuje kierownik delegatury,
6. O wszczęciu postępowania o rozgraniczenie działek geodeta licencjonowany zawiadamia stronę postępowania.
7. Postanowienie o wszczęciu postępowania w sprawie scalenia gruntów zastępuje zawiadomienie o wszczęciu postępowania o rozgraniczenie.

Art. 68.

1. Nienaruszone położenie istniejących znaków granicznych w terenie rozstrzyga o granicy bez dalszego postępowania.
2. W innych przypadkach przy ustalaniu przebiegu granic bierze się pod uwagę znaki i ślady graniczne, mapy i inne dokumenty oraz punkty osnowy geodezyjnej.
3. Jeżeli jest brak danych, o których mowa w ust. 2, lub są one niewystarczające albo sprzeczne, ustala się przebieg granicy na podstawie zgodnego oświadczenia stron lub jednej strony, gdy druga strona w toku postępowania oświadczenia nie składa i nie kwestionuje przebiegu granicy.
4. W razie sporu co do przebiegu granicy, proponuje się stronom zawarcia ugody. Ugoda zawarta przed geodetą licencjonowanym posiada moc ugody sądowej i stanowi podstawę wpisu do Krajowego Rejestru Geodezyjnego.

Art. 69.

1. Wezwanie do stawienia się na gruncie doręcza się stronom za zwrotnym poświadczeniem odbioru, nie później niż 7 dni przed wyznaczonym terminem.
2. W wezwaniu należy poinformować strony o skutkach niestawiennictwa.
3. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo stron nie wstrzymuje czynności rozgraniczeniowych.
4. Usprawiedliwione niestawiennictwo strony wstrzymuje czynności rozgraniczeniowe do czasu ustania przeszkody lub wyznaczenia pełnomocnika - nie dłużej jednak niż na okres jednego miesiąca.

5. Z czynności ustalenia przebiegu granic sporządza się protokół graniczny lub akt ugody.
6. Strona niezadowolona z ustalenia przebiegu granicy może żądać, w terminie 14 dni od dnia sporządzenia dokumentów o których mowa w ust. 5, przekazania sprawy właściwemu sądowi.

Art. 70.

1. Jeżeli w razie sporu co do przebiegu granicy nie dojdzie do zawarcia ugody, tymczasowo utrwała się znaki graniczne według ostatniego stanu spokojnego posiadania, dokumentów i wskazań stron, oznacza się je na szkicu granicznym, sporządza opinię i całość dokumentacji przekazuje się właściwemu sądowi oraz wprowadza się stosowną wzmiankę w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym
2. Sąd rozpatruje sprawy o rozgraniczenie działki w trybie postępowania nieprocesowego.
3. Prawomocne orzeczenie sądu o przebiegu granicy w trybie rozgraniczenia działki jest podstawą wpisu do Krajowego Rejestru Geodezyjnego.

Art. 71.

Na obszarach objętych postępowaniem scaleniowym sprawy sporne związane z ustaleniem przebiegu granic działek rozstrzyga geodeta licencjonowany prowadzący scalenie i wymianę gruntów, stosując przepisy o rozgraniczaniu działek.

Art. 72.

Sąd, przed którym toczy się sprawa o własność lub o wydanie działki albo jej części, jest właściwy również do przeprowadzenia rozgraniczenia, jeżeli ustalenie przebiegu granic jest potrzebne do rozstrzygnięcia rozpatrywanej sprawy. W tym wypadku sąd w orzeczeniu zamieszcza również rozstrzygnięcie o rozgraniczeniu działki.

Art. 73.

1. Wykonanie orzeczeń sądowych o rozgraniczeniu działki odbywa się z udziałem geodety licencjonowanego.
2. Prawomocne orzeczenia sądu ustalające przebieg granic działki sąd przesyła z urzędu w terminie 30 dni do właściwych starostów, które w terminie 14 dni dokonują wpisu w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym.

Art. 74.

1. Przesunięte, uszkodzone lub zniszczone znaki graniczne mogą być wznowione bez przeprowadzenia postępowania rozgraniczeniowego, jeżeli istnieją dokumenty pozwalające na określenie ich pierwotnego położenia. Jeżeli jednak wyniknie spór co do położenia znaków, strony mogą wystąpić do sądu o rozstrzygnięcie sprawy.
2. O czynnościach wznowienia znaków granicznych zawiadamia się zainteresowane strony. Do zawiadomień stosuje się przepisy art. 69
3. Z czynności wznowienia znaków granicznych geodeta licencjonowany sporządza protokół i dokonuje wpisu do Krajowego Rejestru Geodezyjnego.

Rozdział 3 - Podziały oraz scalanie działek

Art. 75.

1. Podziału działki dokonuje się na wniosek i koszt osoby, która ma w tym interes prawny we wskazany przez nią sposób, o ile nie narusza to przepisów określonych w odrębnych ustawach.
2. Protokół z podziału działki jest podstawą wpisu do Krajowego Rejestru Geodezyjnego przez geodetę licencjonowanego.

Art. 76..

1. Scalenia działek dokonuje się na wniosek i koszt osoby, która ma w tym interes prawny poprzez wskazanie działek, które mają być scalone. Scalenia można dokonać pod warunkiem zgody wszystkich stron na wykonanie tej czynności. Współwłaściciele zachowują udziały proporcjonalnie.
2. Czynność określona w ust. 1 nie jest transakcją zamiany ani kupna-sprzedaży w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego.
3. Protokół ze scalenia działek jest podstawą dokonania wpisu do Krajowego Rejestru Geodezyjnego przez geodetę licencjonowanego.

Art. 77.

Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi w drodze rozporządzenia, sposób i tryb dokonywania podziałów oraz scaleń działek, z uwzględnieniem sposobu postępowania przy

sporządzaniu dokumentów wymaganych w tym postępowaniu oraz rodzaje i treść tych dokumentów.

Rozdział 4 - Scalanie i wymiana gruntów

Art. 78.

1. Przepisy niniejszego rozdziału regulują sprawy równoczesnego scalania działek i ich ponownego podziału wraz z wymianą gruntów.
2. Czynność określona w ust. 1 nie jest transakcją zamiany ani kupna-sprzedaży w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego

Art. 79.

1. Scalenia i wymiany gruntów dokonuje się na wniosek i koszt właścicieli lub użytkowników wieczystych posiadających, z zastrzeżeniem ust. 3, ponad 50% powierzchni gruntów proponowanych do objęcia scaleniem.
2. O przystąpieniu do scalenia i wymiany gruntów decyduje na podstawie wniosku rada gminy w drodze uchwały, określając w niej granice zewnętrzne gruntów objętych scaleniem.
3. Działki zabudowane mogą być objęte uchwałą, o której mowa w ust. 2, za zgodą ich właścicieli lub użytkowników wieczystych.
4. Na podstawie uchwały rady gminy wójt, burmistrz albo prezydent miasta zleca wykonanie scalenia i wymiany gruntów geodecie licencjonowanemu.
5. Geodeta licencjonowany o którym mowa w ust. 4 wpisuje do Krajowego Rejestru Geodezyjnego informacje o przystąpieniu do scalenia i wymiany gruntów.

Art. 80.

1. Właściciele i użytkownicy wieczystości gruntów objętych scaleniem są uczestnikami postępowania w sprawie scalenia i wymiany. Geodeta licencjonowany powiadamia ich o wszczęciu postępowania, chyba że mimo dołożenia należytej staranności adres tych osób nie został ustalony, a ponadto informację o uchwale rady gminy i wszczęciu postępowania podaje się do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości oraz na stronach internetowych urzędu gminy, a także przez ogłoszenie w prasie lokalnej.
2. Właściciele i użytkownicy wieczystości działek objętych scaleniem wybierają ze swojego grona radę uczestników scalenia w liczbie do 10 osób. Rada ta posiada uprawnienia decyzyjne.
3. Koszty związane ze scaleniem i wymianą ponoszą uczestnicy postępowania proporcjonalnie do powierzchni posiadanych przez nich działek objętych scaleniem i podziałem.
4. Obsługę finansową całości postępowania zapewnia wójt, burmistrz lub prezydent.
5. Scalenie i wymianę gruntów można dofinansować ze środków Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego, środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub ze źródeł krajowych czy zagranicznych nie podlegających zwrotowi.
6. Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 5 odbywa się zgodnie z procedurami obowiązujących przepisów prawa.

Art. 81.

1. W ciągu 30 dni od daty wszczęcia postępowania uczestnicy postępowania mogą składać na piśmie wnioski, uwagi i zastrzeżenia do geodety licencjonowanego. We wnioskach uczestnicy postępowania mogą wskazywać działki gruntu, które chcieliby otrzymać w zamian za dotychczas posiadane.
2. Jednocześnie geodeta licencjonowany przedstawia radzie scalenia sposób wyceny gruntów. Do ustalenia wartości mają zastosowanie odpowiednio przepisy o gospodarce nieruchomościami.
3. W ciągu 14 dni rada scalenia podejmuje decyzję zatwierdzającą sposób wyceny gruntów lub wskazuje zmiany, które należy do niego wnieść. Jednocześnie rada scalenia opiniuje wnioski, uwagi i zastrzeżenia zgłoszone przez uczestników scalenia.
4. Na podstawie zatwierdzonego sposobu wyceny gruntów oraz uwzględniając w maksymalnym stopniu zaopiniowane wnioski, uwagi i zastrzeżenia, geodeta licencjonowany opracowuje i przedstawia radzie scalenia:
  - 1) mapę stanu aktualnego obszaru objętego scaleniem;
  - 2) wyrys i wypis z planu miejscowego, o ile istnieje i obowiązuje;
  - 3) geodezyjny projekt scalenia i wymiany gruntów;

- 4) rejestr działek, z wykazaniem ich stanu dotychczasowego oraz stanu nowego po scaleniu i wymianie, w tym działek przyznanych uczestnikom postępowania w zamian za działki będące ich własnością lub pozostające w użytkowaniu wieczystym przed scaleniem;
- 5) ustalenia co do rodzaju urządzeń infrastruktury technicznej planowanych do wybudowania, terminy ich budowy oraz źródła finansowania,
- 6) koszty postępowania,
- 7) informację o sposobie załatwienia wniosków, uwag i zastrzeżeń, złożonych przez uczestników postępowania,
5. Rada scalenia w ciągu 14 dni podejmuje uchwałę o zatwierdzeniu projektu lub zgłasza do niego uwagi.
6. W ciągu 30 dni geodeta licencjonowany koryguje projekt o zgłoszone uwagi lub uzasadnia częściowe ich wprowadzenie albo niemożność ich uwzględnienia.
7. W ciągu 14 dni rada scalenia ponownie podejmuje decyzję o zatwierdzeniu projektu z zastrzeżeniami lub bez.
8. Zastrzeżenie rady scalenia rozpatruje i rozstrzyga w ciągu 14 dni wójt, burmistrz lub prezydent miasta w drodze decyzji.
9. Uchwała rady scalenia, o ile jest bez zastrzeżeń, lub decyzja wójta, burmistrza lub prezydenta miasta jest podstawą dla Rady Gminy do podjęcia uchwały zatwierdzającej scalenie i wymianę i będącej podstawą dla geodety licencjonowanego do niezwłocznego:
  - 1) zamknięcia aktualnych zapisów w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym;
  - 2) otwarcia nowych zapisów w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym i wpisania w nich praw do działek powstałych w wyniku scalenia;
  - 3) wyznaczenia i utrwalenia granic działek powstałych w wyniku scalenia i wymiany;
  - 4) wprowadzenia uczestników postępowania na nowe działki.
10. Obciążenia wpisane do Krajowego Rejestru Geodezyjnego przenosi się z gruntów poddanych scaleniu i wymianie na działki wydzielone w wyniku scalenia i wymiany.
11. Służebności gruntowe ustanowione na działkach objętych scaleniem i wymianą podlegają zniesieniu, jeżeli stały się zbędne do korzystania z nowo wydzielonych działek, co wymaga wpisu w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym.
12. Uchwała, o której mowa w ust. 9, nie narusza praw osób trzecich ustanowionych na działkach objętych scaleniem i wymianą.

Art. 82.

1. Powierzchnię każdej działki objętej scaleniem pomniejsza się o powierzchnię niezbędną do wydzielania działek pod nowe drogi lub pod poszerzenie dróg istniejących. Pomniejszenie to następuje proporcjonalnie do powierzchni wszystkich działek objętych scaleniem oraz do ogólnej powierzchni działek wydzielonych pod nowe drogi i pod poszerzenie dróg istniejących.
2. W zamian za działki objęte scaleniem i wymianą każdy z dotychczasowych właścicieli lub użytkowników wieczystych otrzymuje odpowiednio na własność lub w użytkowanie wieczyste działki (działkę), których łączna powierzchnia jest równa powierzchni dotychczasowej, pomniejszonej zgodnie z przepisem ust. 1. Jeżeli nie ma możliwości przydzielenia działek o powierzchni w pełni równoważnej, za różnicę powierzchni dokonuje się odpowiednich rozliczeń w gotówce.
3. Działki wydzielone pod nowe drogi albo pod poszerzenie dróg istniejących pozostają współwłasnością uczestników scalenia i wymiany.
4. Właściciele lub użytkownicy wieczystości mogą zbyć działki wydzielone pod nowe drogi albo pod poszerzenie dróg istniejących przez darowiznę na rzecz gminy, o ile nie narusza to przepisów określonych w odrębnych ustawach.

Art. 83.

Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi w drodze rozporządzenia sposób i tryb scalania i wymiany gruntów przez podział z uwzględnieniem rodzajów dokumentów i zasad rozliczania kosztów postępowania.

Dział V – EWIDENCJA OBIEKTÓW UZBROJENIA TERENU

Art. 84.

1. Obiekty uzbrojenia terenu podlegają wyznaczeniu, inwentaryzacji i ewidencji.
2. Inwestorzy są obowiązani, bez prawa cedowania obowiązku na innych uczestników procesu inwestycyjnego zapewnić geodezyjne wyznaczenie obiektów uzbrojenia terenu, a po

- zakończeniu ich budowy dokonanie geodezyjnych pomiarów powykonawczych i sporządzenie związanej z tym dokumentacji przez wykonawców wymienionych w art. 56
3. Geodezyjne pomiary powykonawcze i inwentaryzacyjne obiektów uzbrojenia terenu należy wykonać przed ich zakryciem wraz z dokonaniem wpisu do dziennika budowy potwierdzającym zgodność lub niezgodność położenia obiektu z wyznaczeniem geodezyjnym.
  4. Obiekty uzbrojenia terenu podlegają ewidencji, zawierającej ich podstawowe charakterystyki, a w szczególności dane i informacje o:
    - a) właścicieli i zarządcy obiektu uzbrojenia terenu,
    - b) usytuowaniu w przestrzeni, geometrii, gabarycie i właściwościach obiektów,
    - c) początkowym włączeniu do eksploatacji oraz o trwałym wyłączeniu z eksploatacji bądź zlikwidowaniu,
    - d) planowanych inwestycjach i remontach,
    - e) awariach, których usuwanie wymaga prac ziemnych trwających ponad 3 dni,
    - f) odbiorach powykonawczych.
  5. Założenie i prowadzenie ewidencji obiektów uzbrojenia terenu zapewniają właściciele tych obiektów lub ich jednostki organizacyjne zarządzające tymi obiektami.
  6. Ewidencję prowadzi się w postaci elektronicznej w formacie zapewniającym wymianę danych pomiędzy właścicielami, administracją publiczną i zainteresowanymi podmiotami - uczestnikami procesu inwestycyjnego, gospodarki komunalnej i zarządzania kryzysowego.
  7. Prowadzący ewidencję obiektów uzbrojenia terenu jest obowiązany, zapewnić właściwemu staroście bezpośredni dostęp do ewidencji oraz przekazywać w postaci elektronicznej niezbędne dla realizacji zadań publicznych dane i informacje wyszczególnione w ust. 4.
  8. Właściciel lub zarządca obiektu uzbrojenia terenu jest obowiązany aktualizować dane, o których mowa w ust. 4 niezwłocznie po każdej zmianie i w terminie 3 dni po dokonaniu zmiany dane jej dotyczące przekazywać staroście.
  9. Dostęp do informacji o obiektach uzbrojenia terenu dla jednostek administracji publicznej w zakresie realizacji przez nie zadań publicznych, a w szczególności zarządzania kryzysowego, planowania przestrzennego, ochrony środowiska i gospodarki komunalnej jest nieodpłatny.
  10. Dla celów projektowych i pomiarowych wydawane są przez zarządzających obiektami dokumenty elektroniczne, zawierające informacje o obiektach, a w uzasadnionych przypadkach dokumenty w postaci papierowej, opisujące i potwierdzające aktualny stan zagospodarowania obiektów uzbrojenia terenu.
  11. Informacje, o których mowa w pkt. 10 mogą być wydawane również z bazy danych prowadzonej przez starostę w formie zintegrowanej zgodnie z żądaniem wnioskodawcy, w postaci papierowej lub elektronicznej z wyłączeniem informacji niejawnych.
  12. Informacje i dokumenty, o których mowa w ust. 10 i 11 wydawane są za opłatą. Wysokość opłaty ustala starosta w porozumieniu z właścicielem obiektu.
  13. Nowy obiekt uzbrojenia terenu przed dopuszczeniem do eksploatacji wymaga odbioru przez właściciela lub właściwego zarządcę obiektu uzbrojenia terenu, w którym uczestniczy wykonawca prac geodezyjnych wykonujący inwentaryzację powykonawczą,
  14. Właściciel obiektu uzbrojenia terenu odpowiada za udostępnione dane. Nieudostępnienie danych lub udostępnienie złych danych powoduje odpowiedzialność cywilną właściciela obiektu wobec innych stron za spowodowane tym kolizje i szkody. Jednocześnie w takim przypadku właściciel obiektu nie korzysta z ochrony prawnej swojego obiektu z powodu szkód wyrządzonych przez inne strony przy wykonywaniu przez nie prac budowlanych czy eksploatacyjnych.

Art. 85.

1. Starosta odbiera dane od właściciela obiektu uzbrojenia terenu w postaci elektronicznej w formacie zapewniającym wymianę danych i potwierdza odbiór.
2. Starosta integruje dane uzyskane od wszystkich właścicieli obiektów uzbrojenia terenu w ramach powiatowego systemu informacji przestrzennej.

Art. 86.

Minister właściwy do spraw administracji publicznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb zakładania oraz tryb i warunki prowadzenia ewidencji obiektów uzbrojenia terenu,

- 2) zasady, tryb i terminy wymiany informacji o obiektach uzbrojenia terenu gromadzonych w poszczególnych ewidencjach, pomiędzy tymi ewidencjami,
- 3) jednolite, ogólnopolskie, otwarte standardy i formaty informatyczne przekazywania i udostępniania danych i informacji o obiektach uzbrojenia terenu, mając na celu określenie niezbędnych dla realizacji zadań publicznych informacji o obiektach, uwzględniając w szczególności potrzeby wzajemnego uzgadniania lokalizacji obiektów, zarządzania kryzysowego, planowania przestrzennego, ochrony środowiska i gospodarki komunalnej oraz stan informatyzacji administracji publicznej i podmiotów zarządzających sieciami oraz bezkolizyjne usytuowanie obiektów uzbrojenia terenu, bezpieczną eksploatację tych obiektów, a także zachowanie konkurencyjności w tworzeniu oprogramowań informatycznych stosowanych w zarządzaniu obiektami i przekazywaniu informacji o obiektach.

Dział VI - ZASADY WYKONYWANIA ZAWODU ORAZ LICENCJE ZAWODOWE

Rozdział 1 - Samodzielne funkcje w dziedzinie geodezji oraz prawo wykonywania zawodu Art. 87.

1. Przez wykonywanie samodzielnych funkcji w dziedzinie geodezji rozumie się:
  - 1) wykonywanie lub kierowanie pomiarami sytuacyjno-wysokościowymi, fotogrametrycznymi, realizacyjnymi i inwentaryzacyjnymi,
  - 2) sporządzanie baz danych krajowego systemu informacji geograficznej, w tym baz danych topograficznych, tematycznych i ortofotomapy
  - 3) wykonywanie czynności rzeczoznawcy z zakresu prac geodezyjnych,
  - 4) wykonywanie prac geodezyjnych w wyniku których mogłoby nastąpić zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzkiego,
  - 5) geodezyjną obsługę procesu inwestycyjnego;
  - 6) geodezyjne pomiary przemieszczeń i odkształceń;
  - 7) wykonywanie czynności technicznych i administracyjnych związanych z wytyczaniem i inwentaryzacją obiektów uzbrojenia terenu,
  - 8) wykonywanie opracowań dla celów planistycznych i projektowych
  - 9) pełnienie funkcji biegłego sądowego z zakresu geodezji, funkcji geodety województwa, geodety powiatu,
  - 10) wykonywanie czynności rzeczoznawcy z zakresu prac geodezyjnych,
  - 11) wykonywanie czynności technicznych na potrzeby Krajowego Rejestru Geodezyjnego.
  - 12) nadzór nad wykonywaniem opracowań określonych w pkt 1 do 8.
2. Do wykonywania samodzielnych funkcji w dziedzinie geodezji jest niezbędne uzyskanie prawa wykonywania zawodu w drodze wpisu do rejestru prowadzonego przez Głównego Geodetę Kraju.
3. Prace geodezyjne finansowane ze środków publicznych o wartości dla której mają zastosowanie przepisy o zamówieniach publicznych wymagają ustanowienia inspektora nadzoru spełniającego wymagania art. 87.

Art. 88.

1. Główny Geodeta Kraju prowadzi rejestr osób posiadających prawo wykonywania zawodu.
2. Osoby wykonujące samodzielne funkcje w dziedzinie geodezji są obowiązane wykonywać swoje zadania z należytą starannością, zgodnie z przepisami prawa, zasadami współczesnej wiedzy technicznej oraz stale doskonalić kwalifikacje zawodowe.
3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, sposób i formy organizacyjne stałego doskonalenia kwalifikacji zawodowych oraz sposób dokumentowania stałego doskonalenia kwalifikacji zawodowych, mając na względzie zapewnienie właściwego poziomu technicznego i jakości wykonywania samodzielnych funkcji w dziedzinie geodezji i kartografii

Art. 89.

1. Prawo wykonywania zawodu nabywają w dniu wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 88 ust. 1 na okres lat 5, osoby które:
  - 1) posiadają wyższe lub średnie wykształcenie geodezyjne,
  - 2) odbyły udokumentowaną praktykę zawodową, 1 rok w wypadku wykształcenia wyższego i 2 – letnią praktykę zawodową w wypadku wykształcenia średniego.
  - 3) posiadają numer identyfikacyjny REGON,

2. Prawo wykonywania zawodu może zostać przedłużone na kolejne 5–letnie okresy po udokumentowaniu przez zainteresowanego odbycia minimum szkoleń wymaganych dla stałego doskonalenia zawodowego.
3. Główny Geodeta Kraju, na podstawie przedstawionych przez zainteresowanego dokumentów potwierdzających spełnienie warunków, o których mowa w ust 1 i 2 dokonuje wpisu do centralnego rejestru osób posiadających prawo wykonywania zawodu geodety.
4. Obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej, którym na zasadach określonych w odrębnych przepisach, uznano nabyte w tych państwach kwalifikacje, mogą, po udokumentowaniu spełnienia warunków, o których mowa w ust. 1 i 2 wykonywać samodzielne funkcje w dziedzinie geodezji i kartografii

Art. 90.

1. W centralnym rejestrze osób posiadających prawo wykonywania zawodu wykazuje się następujące dane:
  - 1) numer kolejny wpisu,
  - 2) datę wpisu,
  - 3) imię i nazwisko,
  - 4) imiona rodziców,
  - 5) datę i miejsce urodzenia,
  - 6) adres zamieszkania,
  - 7) numer ewidencyjny PESEL,
  - 8) uzyskany tytuł zawodowy,
  - 9) okres ważności prawa wykonywania zawodu,
  - 10) informacje o doskonaleniu zawodowym potwierdzające okresowe uzyskanie minimum doszkolenia zawodowego,
  - 11) orzeczone kary dyscyplinarne.
2. Wyciągi z rejestru zawierające dane, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3, 4, 6 i 9, podlegają publikacji w formie ujednoczonego systemu stron w sieci teleinformatycznej Internet, prowadzonych przez Głównego Geodetę Kraju.
3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej mając na względzie zapewnienie rzetelnego i sprawnego przygotowania kandydatów do uzyskania prawa wykonywania zawodu oraz ciągłego doskonalenia zawodowego określi, w drodze rozporządzenia,
  - 1) tryb składania wniosków o potwierdzenie prawa wykonywania zawodu i wpisanie do centralnego rejestru osób posiadających to prawo,
  - 2) sposób i warunki, w tym koszty odbywania praktyk zawodowych, regulamin organizacji tych praktyk, ich program, szczegółowy wykaz umiejętności, zakres wiedzy teoretycznej i doświadczenia praktycznego oraz sposób i warunki dokumentowania odbycia praktyki zawodowej, w tym wzór dziennika praktyk i koszt jego wydania;
  - 3) wzór dokumentu potwierdzającego prawo wykonywania zawodu,
  - 4) sposób prowadzenia centralnego rejestru osób posiadających prawo wykonywania zawodu,
  - 5) zasady i tryb doskonalenia zawodowego oraz dokumentowania odbywanych szkoleń.

Art. 91.

1. Osobom, które ze swojej winy naruszyły przepisy art. 88 ust. 2 można:
  - 1) udzielić upomnienia,
  - 2) udzielić nagany;
  - 3) zawiesić prawo wykonywania zawodu na okres od 6 miesięcy do 3 lat.
2. W sprawach wymienionych w ust. 1 pkt. 1 orzeka, w drodze decyzji, kierownik delegatury.
3. W sprawach wymienionych w ust. 1 pkt. 2 i 3 orzeka, w drodze decyzji, Główny Geodeta Kraju, na wniosek kierownika delegatury.
4. W przypadku gdy sprawa dotyczy osób powołanych lub ustanowionych przez sąd, postępowanie z tytułu odpowiedzialności zawodowej wszczyna się wyłącznie na skutek skargi złożonej przez sąd.
5. Postępowanie z tytułu odpowiedzialności zawodowej wszczyna, na wniosek kierownika delegatury, Główny Geodeta Kraju. Po wszczęciu postępowania Główny Geodeta Kraju przekazuje sprawę do Komisji Odpowiedzialności Zawodowej w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.

6. Główny Geodeta Kraju powołuje i odwołuje, w drodze zarządzenia Komisję Odpowiedzialności Zawodowej z udziałem osób wskazanych przez organizacje społeczno - zawodowe geodetów.
7. Postępowanie wyjaśniające wymienione w ust. 5 odbywa się z udziałem osoby, wobec której wszczęto postępowanie z tytułu odpowiedzialności zawodowej.
8. Minister właściwy do spraw administracji publicznej mając na względzie zapewnienie obiektywnej oceny skarg na działalność osób uprawnionych do wykonywania zawodu, a także uwzględniając rzeczywiste koszty postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej określi, w drodze rozporządzenia sposób i tryb przeprowadzania postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej, sposoby ustalania i rodzaje kosztów tego postępowania, organizację Komisji Odpowiedzialności Zawodowej oraz regulamin jej działania oraz wysokość wynagrodzenia członków Komisji Odpowiedzialności Zawodowej
9. Decyzje w sprawach wymienionych w ust. 1 pkt 2 i 3 podlegają ujawnieniu w centralnym rejestrze osób posiadających prawo wykonywania zawodu.
10. Decyzji w sprawach o naruszenie przepisów art.88 ust 2 nie wydaje się, jeżeli od naruszenia przepisów upłynęły 3 lata.
11. Po upływie 3 lat od wydania decyzji w sprawach wymienionych w ust. 1 pkt 2 i 3 wpisy dotyczące tych decyzji w centralnym rejestrze osób posiadających prawo wykonywania zawodu ulegają zatarciu

Rozdział 2 - Licencje zawodowe do wykonywania prac geodezyjno-prawnych.

Art. 92.

1. Geodeta licencjonowany jest powołany do wykonywania prac geodezyjno-prawnych.
2. Geodeta licencjonowany prowadzi działalność w formie kancelarii jako osoba fizyczna lub w ramach podmiotu prawnego mającego w przedmiocie działania działalność geodezyjną. Każdy z geodetów licencjonowanych wykonuje prace we własnym imieniu i ponosi odpowiedzialność za czynności przez siebie dokonane.
3. Geodeta licencjonowany w zakresie swoich uprawnień, działa jako osoba zaufania publicznego, korzystając z ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym.
4. Prace geodezyjno-prawne wykonane przez geodetę licencjonowanego mają charakter czynności urzędowych.
5. Geodeta licencjonowany nie może łączyć pracy w kancelarii ze stanowiskiem w administracji rządowej lub samorządowej.
6. Do zadań przypisanych wyłącznie geodecie licencjonowanemu należy:
  - 1) rozgraniczanie działek,
  - 2) podziały oraz scalenia działek,
  - 3) scalenia i wymiana gruntów przewidzianych pod inwestycje oraz sporządzanie dokumentacji w tym zakresie
  - 4) scalenia i wymiana gruntów rolnych i leśnych,
  - 5) prowadzenie badań i analiz dokumentów prawnych i technicznych w celu ustalenia spójnych zapisów danych Krajowym Rejestrze Geodezyjnym,
  - 6) wydawanie dokumentów opisujących stan prawny działek, stanowiących podstawę wpisu do Krajowego Rejestru Geodezyjnego,
  - 7) ustalanie granic prawnych działki dla celów ujawnienia w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym,
  - 8) pełnienie funkcji inspektora nadzoru nad pracami realizowanymi w procesie zakładania Krajowego Rejestru Geodezyjnego i innych prac geodezyjno – prawnych realizowanych ze środków publicznych,
  - 9) dokonywanie wpisów do Krajowego Rejestru Geodezyjnego na podstawie prac wymienionych w pkt 1 do 7,
  - 10) wykonywanie wypisów i wydruków z Krajowego Rejestru Geodezyjnego;
  - 11) wykonywanie innych prac na rzecz Krajowego Rejestru Geodezyjnego,

Art. 93.

Licencję do wykonywania prac geodezyjno-prawnych mogą otrzymać osoby, które:

- 1) posiadają obywatelstwo polskie i korzystają w pełni z praw cywilnych i obywatelskich;
- 2) posiadają wyższe wykształcenie geodezyjne;
- 3) posiadają 4 lata praktyki zawodowej, w tym 2 lata pod kierunkiem geodety licencjonowanego;

- 4) ukończyły 26 lat;
- 5) zdadzą egzamin licencyjny.

Art. 94.

1. Licencje zawodowe nadaje minister właściwy do spraw administracji publicznej na podstawie pozytywnie zakończonego postępowania kwalifikacyjnego, przeprowadzonego przez komisję kwalifikacyjną do spraw licencji zawodowych.
2. Nadanie licencji stwierdza się certyfikatem. Odmowa nadania licencji następuje w drodze decyzji.
3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej powołuje komisję do spraw licencji zawodowych. W skład komisji wchodzi osoby, których wiedza, doświadczenie i autorytet dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminu licencyjnego z udziałem przedstawicieli organizacji zawodowych i stowarzyszeń społeczno-zawodowych działających w dziedzinie geodezji,
4. Główny Geodeta Kraju prowadzi centralny rejestr osób posiadających licencje zawodowe, który publikuje na stronach internetowych Głównego Urzędu Geodezji.
5. Geodeta licencjonowany nabywa prawo do wykonywania zawodu w dniu wpisu do rejestru, o którym mowa w ust. 4 po złożeniu ślubowania.
6. Rota ślubowania składnego przez geodetę licencjonowanego ma następujące brzmienie: „Ślubuję uroczyście, że jako geodeta licencjonowany będę wykonywał powierzone mi zadania w poczuciu odpowiedzialności z całą rzetelnością i bezstronnością, zgodnie z przepisami prawa i standardami wykonywania zawodu, kierując się w swoim postępowaniu etyką zawodową i niezawisłością. Poznane w czasie wykonywania zawodu czynności fakty i okoliczności zachowam w tajemnicy wobec osób trzecich.”
7. Ślubowanie odbiera Minister właściwy do spraw administracji publicznej, lub osoba przez niego upoważniona
8. Koszty postępowania kwalifikacyjnego ponosi osoba ubiegająca się o nadanie licencji.
9. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi w drodze rozporządzenia sposób, tryb i szczegółowe warunki nadawania licencji zawodowych oraz działania komisji kwalifikacyjnej do spraw licencji w geodezji, a w szczególności:
  - 1) tryb składania wniosków o nadanie licencji,
  - 2) organizację działania komisji kwalifikacyjnej,
  - 3) sposób przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego i ustalania jego kosztów,
  - 4) wzory certyfikatów licencyjnych,
  - 5) sposób prowadzenia i zakres publikacji danych centralnego rejestru osób posiadających licencję.

Art. 95.

1. Geodeta licencjonowany podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu prac geodezyjno-prawnych.
2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z Głównym Geodetą Kraju, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Geodetów Licencjonowanych, określi w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i warunki ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1.

Rozdział 3 – Samorząd zawodowy geodetów licencjonowanych

Art. 96.

1. Geodeci licencjonowani tworzą samorząd zawodowy geodetów licencjonowanych.
2. Samorząd geodetów licencjonowanych obejmuje izby geodetów licencjonowanych i Krajową Radę geodetów licencjonowanych.
3. Izby geodetów licencjonowanych i Krajowa Rada geodetów licencjonowanych posiadają osobowość prawną.

Art. 97.

Organami izby geodetów licencjonowanych są:

- 1) walne zgromadzenie izby geodetów licencjonowanych,
- 2) rada izby geodetów licencjonowanych.

Art. 98.

- 1) Izby geodetów licencjonowanych tworzą geodeci licencjonowani prowadzący kancelarię według właściwości miejscowej województwa.
- 2) Siedzibą izby geodetów licencjonowanych jest siedziba województwa.

Art. 99.

1. Walne zgromadzenia izby geodetów licencjonowanych są zwyczajne lub nadzwyczajne.
2. Zwyczajne walne zgromadzenie izby zwołuje, w pierwszym kwartale każdego roku, rada izby geodetów licencjonowanych. Nadzwyczajne walne zgromadzenie może być zwołane z inicjatywy Głównego Geodety Kraju, na podstawie uchwały rady albo na wniosek co najmniej 1/5 ogólnej liczby geodetów licencjonowanych wchodzących w skład izby.
3. W walnym zgromadzeniu obowiązany jest uczestniczyć każdy geodeta licencjonowany należący do danej izby.

Art. 100.

1. Do zakresu działania walnego zgromadzenia izby geodetów licencjonowanych należy:
  - 1) wybór prezesa i wiceprezesa oraz pozostałych członków rady izby ,
  - 2) wybór członka Krajowej Rady,
  - 3) wybór geodetów licencjonowanych do sądów dyscyplinarnych oraz rzecznika dyscyplinarnego,
  - 4) zatwierdzenie sprawozdania rocznego i zamknięcia okresu rachunkowego, przedstawionego przez radę izby,
  - 5) uchwalenie budżetu,
  - 6) ustalenie składek na określone cele,
  - 7) załatwianie innych spraw w zakresie działania izby.
2. Walne zgromadzenie geodetów licencjonowanych uchwała regulamin swego działania.

Art. 101.

1. Rozstrzygnięcia walnego zgromadzenia zapadają w formie uchwał.
2. Uchwały walnego zgromadzenia izby geodetów licencjonowanych są podejmowane zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy członków izby.
3. Wybory odbywają się w głosowaniu tajnym, z wyjątkiem wyboru przewodniczącego zgromadzenia.

Art. 102.

1. Rada izby działa w siedzibie izby i oprócz prezesa oraz wiceprezesa składa się z:
  - 1) 5 członków w izbach liczących do 100 geodetów licencjonowanych,
  - 2) 7 członków w izbach liczących od 101 do 200 geodetów licencjonowanych,
  - 3) 9 członków w izbach liczących ponad 200 geodetów licencjonowanych.
2. Kadencja rady trwa 3 lata.
3. Prezes i wiceprezes nie mogą sprawować tych samych funkcji dłużej niż dwie, następujące bezpośrednio po sobie, pełne kadencje.

Art. 103.

Rada izby na pierwszym posiedzeniu dokonuje podziału czynności między swych członków, jak również uchwała regulamin wewnętrznego urzędowania rady.

Art. 104.

1. Prezes rady izby reprezentuje radę, kieruje jej pracami, przewodniczy na posiedzeniach i wykonuje uchwały rady. W razie nieobecności prezesa jego obowiązki wykonuje wiceprezes rady.
2. Do składania oświadczeń woli w sprawach majątkowych wymagane jest współdziałanie dwóch członków rady, w tym prezesa lub wiceprezesa.

Art. 105.

Do zakresu działania rady izby należy:

- 1) opiniowanie wniosków w przedmiocie powoływania i odwoływania geodetów licencjonowanych,
- 2) nadzór nad wykonywaniem obowiązków przez geodetów licencjonowanych oraz nad przestrzeganiem przez nich powagi i godności geodety licencjonowanego,
- 3) nadzór nad wykonaniem obowiązkowego ubezpieczenia,
- 4) zarząd i rozporządzanie majątkiem izby,
- 5) zwoływanie walnych zgromadzeń geodetów licencjonowanych izby i wykonywanie uchwał tych zgromadzeń,
- 6) prowadzenie wykazów geodetów licencjonowanych,
- 7) wykonywanie innych czynności przewidzianych prawem.

Art. 106.

1. Do ważności uchwał rady izby geodetów licencjonowanych jest wymagana obecność co najmniej połowy jej członków.

2. Uchwały rady zapadają zwykłą większością głosów, przy czym w razie równej liczby głosów decyduje głos prezesa rady.

Art. 107.

Krajowa Rada Geodetów Licencjonowanych jest reprezentantem geodetów licencjonowanych.

Art. 108.

1. Krajowa Rada składa się z geodetów licencjonowanych wybranych przez walne zgromadzenia izb geodetów licencjonowanych.
2. Prezesem Krajowej Rady Geodetów Licencjonowanych jest geodeta licencjonowany, wybrany w drodze tajnego głosowania spośród jej członków.
3. Kadencja Krajowej Rady Geodetów Licencjonowanych trwa 3 lata.

Art. 109.

1. Do zakresu działania Krajowej Rady Geodetów Licencjonowanych należy w szczególności:
  - 1) uchwalanie regulaminu wewnętrznego urzędowania kancelarii;
  - 2) przedstawianie opinii i propozycji w sprawach:
    - a) minimalnych opłat za usługi geodetów licencjonowanych,
    - b) zmian przepisów dotyczących funkcjonowania geodetów licencjonowanych;
  - 3) współpraca z geodetami innych państw;
  - 4) wyrażanie stanowiska w sprawach przedstawionych przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej lub inne organy samorządu geodetów;
  - 5) wybór spośród członków rady rzecznika dyscyplinarnego;
  - 6) uchwalanie regulaminu swego działania;
  - 7) wypowiedzanie się w sprawie zasad etyki zawodowej geodetów licencjonowanych;
  - 8) ustalanie wysokości składek miesięcznych geodetów licencjonowanych na potrzeby samorządu geodetów licencjonowanych oraz zasad ich wydatkowania;
  - 9) ustalanie zasad i trybu zwoływania kongresu geodetów licencjonowanych.
2. Krajowa Rada geodetów licencjonowanych składa Głównemu Geodecie Kraju raz w roku ocenę stanu izb geodetów licencjonowanych.

Art. 110.

Krajowa Rada geodetów licencjonowanych może zwołać kongres geodetów licencjonowanych w celu zasięgnięcia opinii w istotnych sprawach.

Rozdział 4 - Nadzór nad geodetami licencjonowanymi i ich odpowiedzialność za szkody.

Art. 111.

1. Nadzór nad działalnością geodetów licencjonowanych i organami samorządu geodetów licencjonowanych sprawuje Minister właściwy do spraw administracji publicznej osobiście, za pośrednictwem Głównego Geodety Kraju albo przez wyznaczone osoby.
2. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowo tryb wykonywania nadzoru, o którym mowa w ust. 1.

Art. 112.

1. Minister właściwy do spraw administracji publicznej może zatrudnić geodetę licencjonowanego, za jego zgodą, w ministerstwie właściwym do spraw administracji publicznej do wykonywania czynności nadzoru nad działalnością geodetów licencjonowanych i organami samorządu geodetów licencjonowanych.
2. Do geodety licencjonowanego, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy o pracownikach urzędów państwowych.
3. W okresie zatrudnienia w ministerstwie właściwym do spraw administracji publicznej prawo geodety licencjonowanego do prowadzenia kancelarii geodety licencjonowanego ulega zawieszeniu.
4. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, może na wniosek geodety licencjonowanego, zawiesić prawo geodety licencjonowanego do prowadzenia kancelarii w razie podjęcia przez niego innego zatrudnienia lub wykonywania funkcji publicznej.

Art. 113.

1. Nadzór nad geodetą licencjonowanym na obszarze właściwości izby geodetów licencjonowanych wykonuje również rada izby przez swoich członków lub przez wyznaczonych w tym celu geodetów licencjonowanych niebędących członkami rady.
2. W ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 1, w każdej kancelarii przeprowadza się wizytację co najmniej raz na 3 lata.

3. Z wizytacji sporządza się protokół. Rada izby geodetów licencjonowanych ocenia wyniki wizytacji i przedstawia, w ciągu 2 miesięcy od jej zakończenia, odpis protokołu Głównemu Geodecie Kraju, zawiadamiając go równocześnie o środkach podjętych w celu usunięcia stwierdzonych uchybień.

Art. 114.

Osoby powołane do nadzoru mają prawo wglądu w czynności geodetów licencjonowanych, badania ich zgodności z prawem, a także mogą żądać wyjaśnień oraz zarządzać usunięcie uchybień i usterek, a w razie dostrzeżenia naruszenia przez geodetę licencjonowanego jego obowiązków - żądać wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

Art. 115.

Organy samorządu geodetów licencjonowanych przesyłają Głównemu Geodecie Kraju uchwały, a także protokoły walnych zgromadzeń geodetów licencjonowanych oraz sprawozdania roczne wraz z bilansami - w terminie 14 dni od ich powzięcia lub sporządzenia.

Art. 116.

1. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, na wniosek Głównego Geodety Kraju, może zaskarżyć do Sądu Najwyższego sprzeczną z prawem uchwałę organu samorządu geodetów licencjonowanych w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania uchwały. Terminu tego nie stosuje się, jeżeli zaskarżona uchwała rażąco narusza prawo.
2. Sąd Najwyższy oddala skargę lub uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu, z ustaleniem wytycznych co do sposobu jej załatwienia.

Art. 117.

Minister właściwy do spraw administracji publicznej może zwrócić się do organów samorządu geodetów licencjonowanych o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do właściwości tych organów. Uchwała powinna być podjęta w terminie 1 miesiąca.

Art. 118.

Geodeta licencjonowany ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu czynności na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym, z uwzględnieniem szczególnej staranności, do jakiej jest obowiązany przy wykonywaniu tych czynności.

Rozdział 5 - Odpowiedzialność dyscyplinarna geodetów licencjonowanych

Art. 119.

Geodeta licencjonowany odpowiada dyscyplinarnie za przewinienia zawodowe, w tym za naruszenie przepisów prawnych, uchybienie powadze lub godności zawodu, a także za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia.

Art. 120.

1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) kara pieniężna do wysokości pięciokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, nie niższa od połowy tego wynagrodzenia,
- 4) pozbawienie prawa prowadzenia kancelarii.

2. Wymierzenie kary nagany lub kary pieniężnej pociąga za sobą niemożność udziału ukaranego w organach samorządu geodetów licencjonowanych i w sądzie dyscyplinarnym przez okres 3 lat.

3. Kary pieniężne wpływają na rzecz budżetu Państwa.

Art. 121.

1. Po upływie 3 lat od chwili popełnienia czynu nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, a w razie wszczęcia - ulega ono umorzeniu.
2. Jeżeli jednak czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przewidziane w przepisach Kodeksu karnego.

Art. 122.

1. Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych są powołane sądy dyscyplinarne:
  - 1) w pierwszej instancji - sądy dyscyplinarne izb geodetów licencjonowanych,
  - 2) w drugiej instancji - Wyższy Sąd Dyscyplinarny.
2. Członków sądów dyscyplinarnych wybierają na trzyletnią kadencję poszczególne walne zgromadzenia izb geodetów licencjonowanych.

3. Ogólną liczbę członków sądów dyscyplinarnych oraz liczbę członków tych sądów wybieranych przez poszczególne walne zgromadzenia izb geodetów licencjonowanych określa Krajowa Rada Geodetów Licencjonowanych.
4. Przewodniczących sądów dyscyplinarnych i ich zastępców wybierają spośród siebie członkowie tych sądów.

Art. 123.

1. Sąd dyscyplinarny orzeka w składzie 3 członków, a Wyższy Sąd Dyscyplinarny w składzie 5 członków. W składzie orzekającym w drugiej instancji nie może brać udziału członek sądu, który brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia.
2. Skład orzekający wyznacza przewodniczący sądu dyscyplinarnego.

Art. 124.

Rzecznikami sądów dyscyplinarnych izb oraz Wyższego Sądu Dyscyplinarnego są geodeci licencjonowani wybrani odpowiednio przez walne zgromadzenia geodetów licencjonowanych i Krajową Radę Geodetów Licencjonowanych.

Art. 125.

Obwiniony może ustanowić obrońcę spośród geodetów licencjonowanych lub adwokatów.

Art. 126.

1. Postępowanie dyscyplinarne toczy się z wyłączeniem jawności. Na rozprawie mogą być obecni geodeci licencjonowani.
2. Protokolantem może być geodeta licencjonowany wyznaczony przez przewodniczącego sądu dyscyplinarnego.

Art. 127.

Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego mogą zgłosić minister właściwy do spraw administracji publicznej, Główny Geodeta Kraju lub rada właściwej izby geodetów licencjonowanych po wstępnym wyjaśnieniu okoliczności koniecznych do ustalenia znamion czynu zarzucanego obwinionemu oraz złożeniu wyjaśnień przez obwinionego, chyba że złożenie tych wyjaśnień nie jest możliwe.

Art. 128.

1. Po otrzymaniu wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przewodniczący sądu wyznacza termin rozprawy i zawiadamia o nim rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego oraz obrońcę, a w razie potrzeby wzywa świadków i biegłych.
2. Postępowanie dyscyplinarne w pierwszej instancji powinno być zakończone w terminie 1 miesiąca od daty wpływu wniosku.
3. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

Art. 129.

Jeżeli w toku rozprawy ujawni się inne przewinienie oprócz objętego wnioskiem o wszczęcie postępowania, sąd może wydać co do tego przewinienia orzeczenie tylko za zgodą rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego lub jego obrońcy.

Art. 130.

W razie odwołania geodety licencjonowanego w toku postępowania dyscyplinarnego, postępowanie toczy się nadal.

Art. 131.

1. Uzasadnienie orzeczenia sądu dyscyplinarnego sporządza się na piśmie w terminie 7 dni od ogłoszenia orzeczenia.
2. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem doręcza się rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu.

Art. 132.

1. Od orzeczenia sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji przysługuje obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu odwołanie do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w terminie 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia wraz z uzasadnieniem. Odwołanie wnosi się do sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji. Odwołanie powinno być przesłane w terminie 7 dni od dnia jego wpływu wraz z aktami do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji.
2. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem wydane przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny doręcza się rzecznikowi dyscyplinarnemu, obwinionemu, ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej oraz Krajowej Radzie geodetów licencjonowanych.

Art. 133.

1. Od orzeczenia wydanego przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny przysługuje obwinionemu, rzecznikowi dyscyplinarnemu, ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej,

Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz Krajowej Radzie geodetów licencjonowanych kasacja do Sądu Najwyższego.

2. Orzeczenie, od którego kasacja służy podmiotom, o których mowa w ust. 1, nie podlega wykonaniu do czasu wniesienia kasacji lub bezskutecznego upływu terminu do jej wniesienia.

Art. 134.

Kasacja może być wniesiona z powodu rażącego naruszenia prawa, jak również rażącej niewspółmierności kary dyscyplinarnej.

Art. 135.

Kasację wnosi się do Sądu Najwyższego za pośrednictwem sądu dyscyplinarnego drugiej instancji w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem.

Art. 136.

1. Od kasacji, o której mowa w art. 135 nie uiszcza się opłaty sądowej.
2. Orzeczenie, od którego wniesiono kasację, nie podlega wykonaniu do czasu rozpoznania kasacji.
3. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację na rozprawie w składzie trzech sędziów.

Art. 137.

Do rozpoznania kasacji, o której mowa w art. 135, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego o kasacji, z wyłączeniem art. 526 ust. 2 oraz art. 530 ust. 2 i 3.

Art. 138.

Po uprawomocnieniu się orzeczenia sądu dyscyplinarnego przewodniczący sądu pierwszej instancji przesyła odpis orzeczenia ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej oraz radzie właściwej izby geodetów licencjonowanych.

Art. 139.

1. Odpis prawomocnego orzeczenia skazującego na karę dyscyplinarną dołącza się do akt osobowych obwinionego.
2. Wykonanie orzeczenia sądu dyscyplinarnego należy co do kary wymienionej w art. 120 ust. 1 pkt 4 do ministra właściwego do spraw administracji publicznej, a co do pozostałych kar - do rady właściwej izby geodetów licencjonowanych.
3. Po upływie 3 lat od uprawomocnienia się orzeczenia orzekającego karę upomnienia, nagany albo pieniężną, a po upływie 5 lat od uprawomocnienia się orzeczenia o pozbawieniu prawa kancelarii, minister właściwy do spraw administracji publicznej, na wniosek ukaranego, zarządza usunięcie odpisu orzeczenia z akt osobowych, jeżeli w tym okresie nie wydano przeciwko ukaranemu innego orzeczenia o nałożeniu kary dyscyplinarnej.

Art. 140.

1. Koszty postępowania dyscyplinarnego ponoszą organy samorządu geodetów licencjonowanych.
2. W wypadku prawomocnego ukarania, kosztami postępowania dyscyplinarnego obciąża się geodetę licencjonowanego.

Art. 141.

1. Sąd dyscyplinarny może zawiesić w czynnościach zawodowych geodetę licencjonowanego, przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne, dyscyplinarne lub o ubezwłasnowolnienie.
2. Na uchwałę o zawieszeniu w czynnościach zawodowych geodety licencjonowanego przysługuje zażalenie.
3. Zażalenie rozpoznaje sąd dyscyplinarny drugiej instancji.
4. Zawieszenie w czynnościach zawodowych, z zastrzeżeniem ust. 5, ustaje z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego, chyba że sąd dyscyplinarny uchylił je wcześniej.
5. W przypadku skazania geodety licencjonowanego na karę dyscyplinarną pozbawienia prawa kancelarii zawieszenie w czynnościach zawodowych następuje z chwilą uprawomocnienia się decyzji ministra właściwego do spraw administracji publicznej w przedmiocie odwołania geodety licencjonowanego ze stanowiska.

Art. 142.

W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Art. 143.

Obsługę organizacyjno-kancelaryjną sądów dyscyplinarnych zapewniają odpowiednio - rady izb geodetów licencjonowanych lub Krajowa Rada Geodetów Licencjonowanych.

DZIAŁ VII – USTALENIA ADRESOWE W MIEJSCOWOŚCIACH

Art. 144.

Do zadań gminy należy:

- 1) umieszczanie i utrzymywanie w należyтым stanie tabliczek z nazwami ulic i placów w miastach oraz innych miejscowościach na obszarze gminy;
- 2) ustalanie adresów działek zabudowanych, a także prowadzenie i aktualizowanie ewidencji numeracji adresów działek.
- 3) współdziałanie z kierownikiem delegatury w tworzeniu i utrzymaniu w aktualności bazy adresowej z obszaru gminy powiązanej z Krajowym Rejestrem Geodezyjnym.

Art. 145.

1. Właściciele działek zabudowanych są obowiązani umieścić na budynku, w widocznym miejscu, tabliczkę z numerem adresowym oraz utrzymywać ją w należyтым stanie.
2. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania numerów adresowych oraz oznaczania nimi budynków, uwzględniając w szczególności, że oznaczenie numerem adresowym następuje z urzędu lub na wniosek właściciela działki, a także zasady i tryb tworzenia i utrzymania w aktualności bazy adresowej powiązanej z Krajowym Rejestrem Geodezyjnym oraz zasady współdziałania w tym zakresie gmin i kierowników delegatur.

Dział VIII - PRZEPISY KARNE

Art. 146.

1. Kto wbrew przepisom niniejszej ustawy:

- 1) utrudnia lub uniemożliwia osobie wykonującej prace geodezyjne i geodezyjno-prawne wejście na grunt lub do obiektu budowlanego i dokonanie niezbędnych czynności związanych z wykonywaną pracą;
  - 2) bez wymaganego zezwolenia bądź wbrew jego warunkom rozpowszechnia dane i informacje udostępnione z państwowego zasobu geodezyjnego;
  - 3) uszkadza, przemieszcza znaki geodezyjne, graniczne, grawimetryczne, magnetyczne lub nadajniki stacji permanentnych i stacji referencyjnych aktywnej sieci geodezyjnej, a także nie zawiadamia właściwych organów o zniszczeniu, uszkodzeniu lub przemieszczeniu tych znaków lub nadajników,
  - 4) będąc obowiązany do zgłoszenia zmian danych objętych Krajowym Rejestrem Geodezyjnym, nie zgłosi ich do właściwego organu w ciągu 14 dni od dnia powstania zmian albo, będąc obowiązany dostarczyć dokumenty niezbędne do wprowadzenia zmian w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym, nie dostarczy ich;
  - 5) będąc obowiązany do dokonania wpisów danych objętych Krajowym Rejestrem Geodezyjnym, nie dokona ich w terminie oraz będąc obowiązany przechowywać dokumenty będące podstawą wpisów w Krajowym Rejestrze Geodezyjnym, nie archiwizuje ich;
  - 6) prowadzi działalność w dziedzinie geodezji bez uzyskania prawa do wykonywania zawodu lub certyfikatu geodety licencjonowanego w przypadku wykonywania prac geodezyjno – prawnych,
- podlega karze grzywny.
2. Kto bezprawnie usuwa lub uszkadza, przemieszcza znaki geodezyjne, graniczne, grawimetryczne, magnetyczne lub nadajniki stacji permanentnych i stacji referencyjnych aktywnej sieci geodezyjnej, podlega karze grzywny oraz ponosi koszty ich odtworzenia.
3. W wypadkach określonych w ust. 1 i 2 orzekanie następuje na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Dział IX - PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Art. 147.

1. Do czasu utworzenia Krajowego Rejestru Geodezyjnego utrzymuje się w mocy dotychczasowe przepisy ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne w zakresie dotyczących prowadzenia ewidencji gruntów i budynków tj. art. 7d ust 1 oraz art. 20 do 26.
2. Zapisy art. 41 i 41a ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, dotyczące funduszu gospodarki zasobem geodezyjnym i kartograficznym stosuje się do czasu założenia

Krajowego Rejestru Geodezyjnego i uruchomienia finansowania prac z tego zakresu z budżetu Państwa.

Art. 148.

Minister właściwy do spraw administracji publicznej oraz Minister sprawiedliwości określają, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb przeniesienia baz danych oraz elektronicznych zapisów zbiorów dokumentów ksiąg wieczystych do Krajowego Rejestru Geodezyjnego.

Art. 149.

Postępowanie o rozgraniczenie, podział nieruchomości oraz scalenia i wymiany gruntów, wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy, prowadzi się według przepisów dotychczasowych.

Art. 150.

1. Materiały z dotychczasowego państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego są przekazywane nieodpłatnie właściwym jednostkom samorządu terytorialnego lub innym jednostkom.
2. Materiały z dotychczasowego państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, które utraciły przydatność użytkową, są przekazywane do właściwych archiwów państwowych.
3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi w drodze rozporządzenia :
  - 1) szczegółowe zasady, zakres i tryb przekazywania materiałów z dotychczasowego państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego właściwym jednostkom samorządu terytorialnego lub innym jednostkom,
  - 2) zakres i tryb wydawania zezwoleń na przetwarzanie i dalsze udostępnianie danych i informacji zawartych w przekazanych materiałach oraz obowiązki osób je wykorzystujących,
  - 3) w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego sposób klasyfikowania i kwalifikowania materiałów przeznaczonych do wyłączenia z dotychczasowego państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego i przekazania ich do archiwum państwowego względnie likwidacji uwzględniając ich wartość historyczną;
4. W okresie 1 roku od dnia wejścia w życie ustawy materiały z dotychczasowego państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego podlegać będą przekazaniu, o którym mowa w ust 1 i 2

Art. 151.

Dokumenty stwierdzające posiadanie kwalifikacji zawodowych do wykonywania samodzielnych funkcji w zakresie geodezji i kartografii, uzyskane w trybie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy, są jednoznaczne z prawem wykonywania zawodu, o którym mowa w art. 87 ust 2.

Art. 152.

1. Osoby które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy:
  - 1) posiadają wyższe wykształcenie geodezyjne,
  - 2) posiadały przez okres 6 lat przed wejściem w życie niniejszej ustawy, dwa z trzech uprawnień do pełnienia samodzielnych funkcji w geodezji i kartografii :
    - a) w zakresie pomiarów sytuacyjno – wysokościowych,
    - b) rozgraniczania i podziałów nieruchomości oraz sporządzania dokumentacji do celów prawnych,
    - c) urządzenie terenów rolnych i leśnych
  - 3) wykonywały zawód geodety
- z mocy prawa stają się geodetami licencjonowanymi na okres 6 lat od wejścia w życie niniejszej ustawy.
2. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, na podstawie wniosku osoby zainteresowanej złożonego nie później niż 1 rok od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stwierdza powołanie z mocy prawa na funkcję geodetę licencjonowanego Wniosek osoby zainteresowanej powinien dokumentować spełnienie wymogów zawartych w ust. 1.
3. We wniosku o stwierdzenie powołania z mocy prawa na funkcję geodety licencjonowanego , wniosek musi wskazywać siedzibę przewidywaną do prowadzenia biura i termin jej uruchomienia nie dłuższy jednak jak 1 rok.

Art. 153.

Osoby które zostały mianowane z mocy prawa na funkcję geodety licencjonowanego w celu przedłużenia mianowania na czas nieokreślony obowiązane są w okresie 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zdać egzamin na funkcję geodety licencjonowanego .

Art.154.

1. Minister właściwy do spraw administracji publicznej w terminie do 3 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej ustawy powoła komitet organizacyjny Izby Geodetów Licencjonowanych.
2. W skład komitetu organizacyjnego wchodzi geodeci licencjonowani mianowani na czas określony, po 1 z każdego województwa.
3. Komitet organizacyjny Izby Geodetów Licencjonowanych powołuje komitety organizacyjne wojewódzkich izb geodetów licencjonowanych w składzie od 3 do 5 członków.”

Art. 155.

Ustawa nie narusza przepisów:

1. Art. 1 i 4 dekretu z dnia 6 września 1951 r. o obszarach szczególnie ważnych dla obrony kraju (Dz. U. Nr 46, poz. 341 oraz z 2001 r. Nr 69, poz. 725);
2. Dekretu z dnia 6 maja 1953 r. - Prawo górnicze (Dz. U. z 1978 r. Nr 4, poz. 12, z 1984 r. Nr 35, poz. 186, z 1987 r. Nr 33, poz. 180, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 14, poz. 89 oraz z 1991 r. Nr 31, poz. 128);3)
3. Art. 5 i art. 18 ust. 2 pkt 4 dekretu z dnia 23 marca 1956 r. o ochronie granic państwowych (Dz. U. Nr 9, poz. 51, z 1959 r. Nr 27, poz. 168, z 1969 r. Nr 13, poz. 95, z 1977 r. Nr 37, poz. 162 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198);4)
4. Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 238, poz. 2390);
5. Ustawy z dnia 24 października 1974 r. - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 38, poz. 229, z 1981 r. Nr 12, poz. 57, z 1983 r. Nr 44, poz. 200 i 201, z 1984 r. Nr 35, poz. 185 i 186, z 1987 r. Nr 21, poz. 124, z 1988 r. Nr 41, poz. 324 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198);5)
6. Ustawy z dnia 24 października 1974 r. - Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 77, poz. 335, z 1993 r. Nr 40, poz. 183, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 47, poz. 243, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 47, poz. 299, Nr 88, poz. 554 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 89, poz. 991, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 43, Nr 72, poz. 747, Nr 100, poz. 1085 i Nr 125, poz. 1368);6)
7. Ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953, z późn. zm.7)).

Art. 156.

W ustawie z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami skreśla się art. 93 ust. 4 i 5, art. 94, 96 i art. 97 ust. 3, 4 i 5.

Art. 157.

W ustawie z dnia 11.10.2001 r. Prawo wodne, skreśla się art. 15.

Art. 158.

Traci moc ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne;

Art. 159.

Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie pozostają w mocy dotychczasowe przepisy, jeżeli nie są z nią sprzeczne.

Art. 160.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art.22-52 o Krajowym Rejestrze Geodezyjnym, którego organizację powierza się na okres 12 miesięcy od dnia ogłoszenia ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej.